

WIJ BEATRIX, BIJ DE GRATIE GODS,
KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

ONTWERP

Op de voordracht van de Minister van Verkeer en Waterstaat van [datum], nr. [nummer], Rijkswaterstaat Corporate Dienst.

Bij dit besluit beschikken Wij op het verzoek van het Havenbedrijf Rotterdam N.V. (hierna: de verzoeker) van 23 februari 2007, tot verlening van een concessie op grond van de Wet van 14 juli 1904, Stb. 147, houdende bepalingen omtrent het ondernemen van droogmakerijen en indijkingen (verder te noemen: de Wet van 1904), ten behoeve van landaanwinning voor de 2e Maasvlakte (hierna: Maasvlakte 2), aansluitend op de bestaande Maasvlakte in de gemeente Rotterdam.

Onze Minister van Verkeer en Waterstaat (hierna: Onze Minister) heeft de aanvraag bij brief van 20 april 2007, kenmerk DGW/WV2007/528, doorgezonden aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, met het verzoek om met toepassing van de artikelen 3 en volgende van de Wet van 1904 verslag en advies uit te brengen over het verzoek om concessie.

Op grond van artikel 3 van de Wet van 1904 hebben gedeputeerde staten advies uitgebracht over het verzoek waarbij zij toepassing gaven aan de in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht geregelde procedure.

Conform de Wet van 1904 heeft het ontwerpadvies van 20 juli 2007 tot en met 16 augustus 2007 op diverse plaatsen voor een ieder ter inzage gelegen.

Bij brief van 19 september 2007, kenmerk PZH-2007-388552, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hun verslag en definitief advies uitgebracht.

Besloten is om op grond van artikel 3:10, eerste lid van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) ten behoeve van de voorbereiding van de concessie afdeling 3.4 Awb (openbare voorbereidingprocedure) toe te passen. Daarbij is de beslistermijn op grond van artikel 3:18, tweede lid, van de Awb verlengd met negen maanden omdat het hier een ingewikkeld project betreft als bedoeld in dit artikel van de Awb.

Op 4 januari 2008 is het ontwerpbesluit tot afgifte van een concessie gepubliceerd en ter inzage gelegd.

Op het advies van gedeputeerde staten en de zienswijzen op het ontwerp van de concessie zullen Wij in de overwegingen nader ingegaan.

1. Aanleiding verzoek en procedure tot concessieverlening

1.1 Voorgeschiedenis

De publicatie van de startnotitie PKB-plus/m.e.r. in 1998 markeert het begin van de samenwerking tussen het Rijk en regionale partners in het project Mainportontwikkeling Rotterdam (PMR). De dubbele doelstelling van dit project is de versterking van de positie van de Mainport Rotterdam en de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving in Rijnmond.

Ter realisering van deze tweeledige doelstelling zijn drie deelprojecten opgezet die samen het PMR vormen, namelijk:

- “Bestaand Rotterdams gebied”, bedoeld om het bestaande Rotterdamse havengebied beter te benutten en de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren.
- “Landaanwinning (Maasvlakte 2)”, bedoeld om de Rotterdamse haven uit te breiden met maximaal 1.000 ha (netto) nieuwe haven- en industrieterreinen, (met compensatie van effecten op beschermde natuur).
- “750 hectare natuur- en recreatiegebied”, bedoeld om de ontwikkeling van nieuwe natuur- en recreatiegebieden op Midden-IJsselmonde en ten noorden van Rotterdam mogelijk te maken.

Om deze projecten te realiseren is in 2003 een PKB+ PMR met concrete beleidsbeslissingen vastgesteld.

Nadat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 25 januari 2005 de acht concrete beleidsbeslissingen van de PKB-plus PMR had vernietigd, is dit besluit vanaf deel 3 (Kabinetsstandpunt) opnieuw in procedure gebracht. Het aangepaste Kabinetsstandpunt volgt de hoofdlijn van de oorspronkelijke PKB, maar bevat een nadere onderbouwing en beslissingen van wezenlijk belang, in plaats van concrete beleidsbeslissingen.

1.2 Globale beschrijving van huidige projectvoorstel tot landaanwinning

Maasvlakte 2 is een nieuw haven- en industrieterrein, dat aansluitend aan de bestaande Maasvlakte gerealiseerd zal worden en plaats zal bieden aan bedrijven die terreinen nodig hebben in de directe nabijheid van een diepe zeehaven. Dit zijn vooral bedrijven die zich toeleggen op grootschalige opslag, overslag en distributie van containers en bepaalde sectoren van de chemische industrie.

Maasvlakte 2 heeft een bruto oppervlak van ca. 2.000 ha en zal bestaan uit maximaal 1.000 hectare netto uitgeefbaar haven- en industrieterrein en daarnaast voor ca. 1.000 hectare uit havenbekkens, zeewering en infrastructuur. Eerst wordt begonnen met de bouw van de gehele zeewering en de aanleg van de eerste bedrijfsterreinen in het binnengebied. Volgens de planning starten de werkzaamheden in 2008 en zullen de eerste bedrijfsterreinen in 2013 worden opgeleverd. Na 2013 wordt de rest van de eerste fase in gebruik genomen en worden de resterende terreinen aangelegd en geleidelijk in gebruik genomen.

1.3 Procedure Milieueffectrapportage Aanleg en Bestemming Maasvlakte 2

Nadat het Havenbedrijf Rotterdam N.V. (hierna: verzoeker) op 26 augustus 2004 een startnotitie voor de milieueffectrapportage (hierna: m.e.r.) ter inzage had gelegd, zijn door de Minister van Verkeer en Waterstaat als bevoegd gezag op 21 december 2004 de richtlijnen voor het MER uitgebracht als bedoeld in artikel 7.15 van de Wet milieubeheer.

In de milieueffectrapportage is een onderscheid gemaakt tussen het onderzoek naar milieueffecten van de aanleg en van het gebruik van het gebied. De effecten van de zandwinning en landaanwinning zijn beschreven in MER Aanleg (hierna: MER A) en de effecten van het gebruik van het nieuwe haventerrein komen aan bod in het MER Bestemming (hierna: MER B), dat de basis vormt voor de besluitvorming in het ruimtelijk spoor. MER B is overigens een bijlage van MER Aanleg, aangezien tussen beide delen samenhang bestaat. Hiermee wordt een integraal beeld van het project gegeven. In het MER A is een voorkeursalternatief opgenomen dat de basis vormt voor het verzoek om concessie.

Met een brief, gedateerd 4 april 2007, is door het bevoegd gezag aan verzoeker bericht dat het MER A ten gunste van de procedures voor de concessie, de vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken en de Ontgrondingsvergunning, aanvaardbaar is verklaard. Het MER A is tegelijk met het MER B aangeboden aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: de Commissie), met het verzoek een oordeel en advies te geven over de inhoud van het MER.

Het MER A heeft, gezamenlijk met MER B voor het publiek voor zienswijzen ter inzage gelegen in de periode van 20 april tot en met 31 mei 2007. Daarbij zijn tevens ter informatie de aanvraag om deze concessie en de vergunningaanvragen op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Ontgrondingenwet, de Natuurbeschermingswet en het verzoek om ontheffing op grond van de Flora- en faunawet gevoegd. In deze periode zijn openbare zittingen door de bevoegde bestuursorganen georganiseerd, waarin het voor een ieder mogelijk was reacties te geven op de beide MER-rapporten.

De Commissie is op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer in staat gesteld om advies uit te brengen over MER A en B. De Commissie heeft bij brief van 5 december 2007, rapportnummer 1450-345, over het MER A en B haar toetsingsadvies gegeven. De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie in het MER A en MER B en de notitie '*Milieu Effectrapportage MV2. Nadere toelichting vragen en opmerkingen Cmer*' (hierna: Toelichting) aanwezig is. De Commissie constateert daarbij dat diepgaande informatie is vergaard en dat het MER ondanks de complexiteit en hoge informatiedichtheid goed leesbaar is. De Commissie spreekt hier haar waardering voor uit.

In de overwegingen bij dit besluit zal op dit advies worden ingegaan voor zover het de concessie aangaat.

2. Wettelijk kader

2.1 Wet van 1904 (inzake droogmakerijen en indijkingen)

Ingevolge artikel 1 van de Wet van 1904 mogen droogmakerijen en indijkingen die niet door het Rijk tot stand worden gebracht niet worden ondernomen dan nadat door de Kroon, Gedeputeerde Staten van de provincie waarin de gronden liggen gehoord, concessie is verleend. Omdat de gronden in de Provincie Zuid-Holland liggen zijn gedeputeerde staten over de voorgenomen droogmakerij of indijking gehoord en hebben zij advies over de aanvraag uitgebracht aan Onze Minister. De concessie wordt voorbereid door onze Minister en verleend bij Koninklijk Besluit.

Bij de concessie worden voorwaarden gesteld ter bescherming van de belangen die door de droogmakerij of indijking kunnen worden geschaad. De nadruk zal hierbij op de waterstaatkundige belangen liggen die met de aanleg van de landaanwinning zijn gemoeid, omdat overige belangen primair door andere wetten, zoals de Natuurbeschermingswet, of de WRO worden afgedekt.

Gedeputeerde staten zien erop toe dat de droogmakerij of indijking in overeenstemming met de concessie wordt uitgevoerd. Het instrumentarium voor het toezicht is opgenomen in de Waterstaatswet 1900.

2.2 Andere met de concessie samenhangende besluiten

Wet beheer rijkswaterstaatswerken

Naast de concessie wordt door de verzoeker ook een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (hierna: Wbr-vergunning) aangevraagd. Het verzoek om concessie is gerelateerd aan de aanvraag voor een Wbr-vergunning. Op de samenhang tussen deze twee aanvragen zal in par. 5 nader worden ingegaan.

Ontgrondingenwet

In het verzoek om concessie wordt ook een indicatie gegeven over de voor de landaanwinning benodigde zandwinning en de toekomstige inrichting en het gebruik van de landaanwinning. De regulering van de zandwinning op de Noordzee vindt plaats in het kader van de Ontgrondingenwet, waarvoor ook een vergunning is gevraagd aan Onze Minister.

Wet Ruimtelijke Ordening en Wet geluidhinder

Voor de besluitvorming over de aanleg van Maasvlakte 2 zijn naast deze concessie besluiten nodig in het ruimtelijk spoor. Die besluitvorming begint met de op 20 december 2006 in werking getreden PKB PMR (2006). In de PKB zijn nut en noodzaak van Maasvlakte 2 onderbouwd en is een ruimtelijke reservering voor de

landaanwinning aangegeven. Het bestemmingsplan Maasvlakte 2 concretiseert de ruimtelijke reservering voor de landaanwinning binnen de randvoorwaarden van de PKB. Het bestemmingsplan legt – vanuit de planologische invalshoek - de locatie, de omvang en het ontwerp van de landaanwinning vast en geeft aan welk functie elk deel van de landaanwinning krijgt (met name zeewering, havenbekken, infrastructuur en uitgeefbaar terrein voor benoemde bedrijfssoorten). Het bestemmingsplan is tevens het ruimtelijk kader om gebruik na aanleg toe te staan. Er is bestuurlijk besloten deze concessie te verlenen nadat de benodigde besluitvorming in het ruimtelijk ordeningspoot heeft plaatsgevonden.

Op het gebied waar Maasvlakte 2 komt, berust op dit moment gedeeltelijk de bestemming 'zee' of 'Waterstaatkundige werken' (bestemmingsplan Maasvlakte 1981). Vooruitlopend op het van kracht worden van het bestemmingsplan Maasvlakte 2 wordt een vrijstelling verleend van het bestemmingsplan Maasvlakte 1981 (op grond van artikel 19 van de WRO). Die vrijstelling maakt het mogelijk om – vooruitlopend op het van kracht worden van het bestemmingsplan voor het gehele gebied – te beginnen met de aanleg van de nieuwe zeewering en binnenterreinen. Het besluit tot vrijstelling van het vigerende bestemmingsplan Maasvlakte 1981 (artikel 19 WRO) zal niet eerder plaatsvinden dan nadat het bestemmingsplan Maasvlakte 2 in de gemeenteraad van Rotterdam is vastgesteld. Van de concessie kan geen gebruik worden gemaakt zolang er geen vrijstellingsbesluit is genomen, danwel een ander ruimtelijk besluit. Hiertoe is een koppelingsbepaling opgenomen in artikel 11.

Om de geluidcontour rond Maasvlakte 2 vast te leggen zijn ook partiële herzieningen van aangrenzende bestemmingsplannen voorbereid. Het gaat om het bestemmingsplan Zeegebied 1999 voor de geluidcontour op het grondgebied van de gemeente Westvoorne en het bestemmingsplan Maasvlakte 1981 voor de geluidcontour op het grondgebied van de gemeente Rotterdam. Om de geluidcontour op zee, buiten gemeentelijk ingedeeld gebied te sluiten is een AMvB voorbereid als bedoeld in artikel 108, eerste lid, van de Wet geluidhinder (Besluit vaststelling geluidszone Tweede Maasvlakte). Alle met het bestemmingsplan Maasvlakte 2 samenhangende besluiten zijn tegelijk met deze concessies in procedure gebracht.

Natuurbeschermingswet en Flora- en Faunawet

De Voordelta – waarin de landaanwinning zal plaatsvinden - is aangewezen als beschermd gebied in de zin van de Natuurbeschermingswet 1998. Sinds 1 oktober 2005 dient voor projecten, die de natuurlijke habitats en natuurlijke soorten kunnen verslechteren of een verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 te worden verleend. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Verder dient voor eventuele verontrusting of schade aan bepaalde beschermde planten- of diersoorten een ontheffing te worden gevraagd op grond van de Flora- en faunawet.

Voor de vergunning en ontheffingen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en Faunawet is de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) bevoegd gezag. In de “passende beoordeling” ten behoeve van de vergunningaanvraag worden onder meer de effecten van de aanleg en de aanwezigheid van Maasvlakte 2 op Natura 2000-gebieden en daarin aanwezige beschermde soorten beschreven. In de vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt de verplichting opgelegd om significante effecten op de Voordelta als gevolg van aanleg en aanwezigheid van de landwinning te compenseren. Hiervoor wordt bij de vaststelling van het Beheerplan voor de Voordelta een bodembeschermingsgebied met rustgebieden voor vogels ingesteld. Dit gebied komt overeen met het in de PKB PMR 2006 aangeduide ‘zeereservaat’.

De effecten van het gebruik van Maasvlakte 2 zijn eveneens in de passende beoordeling beschreven. Zij komen aan de orde in het bestemmingsplan en de daarbij behorende plantoets voor Maasvlakte 2 ex artikel 19j Natuurbeschermingswet 1998. De effecten in de gebruiksfase worden gecompenseerd door het project Duincompensatie Delfland.

2.3 Toekomstige Waterwet

Op dit moment is het wetsvoorstel aangaande de Waterwet in behandeling. In deze wet gaan alle wetten op die betrekking hebben op het waterbeheer, waaronder de Wet van 1904 en de Wet beheer rijkswaterstaatswerken. Omdat de inwerkingtreding van de wet niet eerder is voorzien dan in 2009, heeft deze ontwikkeling voor de te verlenen concessie geen gevolgen. De wettelijke grondslag voor het toezicht op de naleving van de concessie verandert vanaf het moment van inwerkingtreding van de Waterwet wel. Dit wordt bij de inwerkingtreding van de Waterwet geregeld.

3. Rijksbeleidskader

3.1 Rijksbeleid voor kust en zee

Nota Ruimte

In 2006 is door de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal ingestemd met de Nota Ruimte. De Nota Ruimte is een strategische nota op hoofdlijnen en bevat de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling en de belangrijkste bijbehorende doelstellingen voor de komende decennia. Hoofddoel van het ruimtelijke beleid is om op een duurzame en efficiënte wijze ruimte te scheppen voor de verschillende ruimtevragende functies, de leefbaarheid van Nederland te waarborgen en te vergroten en de ruimtelijke kwaliteit van stad en platteland te verbeteren. Hierbij wordt speciaal aandacht geschonken aan het scheppen van de juiste condities voor het toepassen van ontwikkelingsplanologie.

Meer specifiek richt het kabinet zich in het nationaal ruimtelijk beleid onder meer op de versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland, borging en

ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden en borging van de veiligheid.

Voor de kust, als onderdeel van de nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur heeft het Rijk de doelstelling: waarborging van de veiligheid tegen overstromingen vanuit zee met behoud van de (inter)nationale ruimtelijke waarden waarbij de gebiedsspecifieke identiteit een belangrijke kernkwaliteit is. Onder kust wordt het geheel verstaan van kustzee, strand, duinen/zeedijken en de strook landwaarts daarvan met een functionele of culturele relatie.

Ten aanzien van zeehavens is in de Nota Ruimte gesteld dat het Rotterdamse havengebied een vooraanstaande positie in de wereld heeft, veruit het grootste van Europa is en een belangrijk onderdeel is van de Zuidvleugel van de Randstad. Het kabinet voert zeehavenbeleid gericht op versterking van de maatschappelijke meerwaarde van de zeehavens voor de Nederlandse economie. De ambitie is om daarbij de internationale concurrentiekracht van de zeehavens te verbeteren, binnen de randvoorwaarden van leefbaarheid en veiligheid. In de Nota Ruimte het in de PKB+ PMR vastgelegde beleid voor Maasvlakte 2 overgenomen, waarbij met name wordt aangegeven dat het Rijk ook de mogelijkheid wil houden voor de vestiging van grootschalige chemie op de Tweede Maasvlakte.

Rijksbeleid voor de Kust

Het belang van de Nederlandse kustlijn vastgelegd in de 3^e Kustnota 'Traditie, Trends en Toekomst' (uit 2000). Het beleidsdoel ten aanzien van de kustlijn bestaat uit de zorg voor duurzame veiligheid nu en op de lange termijn in laag Nederland. De beleidskeuze die hieruit volgt betreft het 'dynamisch handhaven van de kustlijn'. De structurele achteruitgang van de kust moet worden voorkomen. De Nederlandse kust wordt voornamelijk met behulp van zandsuppleties op zijn plaats gehouden overeenkomstig de basiskustlijn welke bepaalt wanneer zandsuppleties noodzakelijk zijn. De basiskustlijn komt overeen met de ligging van de gemiddelde kustlijn in 1990. Voor de Maasvlakte is geen basiskustlijn vastgesteld.

In de Nota Ruimte is aangekondigd dat een nieuwe beleidslijn voor de kust een nadere invulling van het vigerende ruimtelijke beleid zal geven. Op 14 september 2007 is door de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer een beleidsbrief en uitwerking van de nieuwe beleidslijn Kust naar de Tweede Kamer der Staten Generaal gezonden. Deze beleidslijn heeft specifiek betrekking op het waterveiligheidsbelang van ingrepen of activiteiten met een ruimtebeslag in het kustfundament. Maasvlakte 2 is genoemd als project van groot economisch en maatschappelijk belang, dat volgens de toelichting op de Beleidslijn in ieder geval is toegestaan.

Nota Zeehavens (2005-2010)

In de rijksnota 'Zeehavens: ankers voor de economie' is beschreven dat het belang van de Nederlandse zeehavens voor de Nederlandse economie in de komende vijftien jaar zeer substantieel zal blijven, gezien de nog voorschrijdende internationalisering van de Nederlandse economie en de rol van zeetransport

daarin. Tegelijkertijd staat de concurrentie van de Nederlandse zeehavens onder druk, door de groeiende macht van de grote internationale klanten, verschillen in overheidsbeleid binnen Europa en maatschappelijke beperkingen van havens in een dichtbevolkte delta met belangrijke natuurwaarden.

Met de voorgenomen uitbreiding van de Maasvlakte ontstaat een unieke kans voor Rotterdam om te groeien als een havenknooppunt met deepsea faciliteiten en daarmee een groter marktaandeel te verwerven en haar aantrekkingskracht als vestigingsplaats te handhaven.

Vierde nota waterhuishouding en Nationaal bestuursakkoord Water

Het rijksbeleid ten aanzien van de waterhuishouding is vastgelegd in de 4^e Nota Waterhuishouding. Deze Nota staat in het teken van integraal duurzaam waterbeheer, met het oog op zowel kwaliteit als kwantiteit. In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) van 2 juli 2003 zijn aanvullende afspraken gemaakt over de taken en verantwoordelijkheden van rijk, provincies, gemeenten en waterschappen, zowel over de inhoud als over financiering van maatregelen.

Beheerplan voor de Rijkswateren (BPRW)

Het BPRW voor de hoofdwateren geeft de vertaling van rijksbeleid naar de uitvoering (waterbeheer van het natte netwerk van watersystemen en vaarwegen). De drie beleidsdoelen van Verkeer en Waterstaat zijn:

- Veilige watersystemen: beschermen tegen hoogwater
- Duurzame watersystemen: waterkwaliteit, ecologie en waterkwantiteit
- Veilig en vlot vervoer over water: veilig goederenvervoer, versterking netwerk goederenvervoer en duurzaam goederenvervoer

Het BPRW stelt dat in de huidige situatie geen grote problemen bestaan in het ruimtelijk beheer van de Noordzee, maar dat het gebruik van de Noordzee in de toekomst volgens de huidige verwachting wel zal toenemen. De toekomstige behoefte aan zand zal toenemen en er is een trend naar het in gebruik nemen van de Noordzee voor nieuwe functies zoals windturbines en landaanwinning en aquacultures. Daarnaast zullen op de Noordzee beschermde gebieden worden gerealiseerd.

Integraal beheerplan Noordzee 2015 (IBN 2015)

Het IBN 2015 is een uitwerking van de Noordzee-paragraaf in de Nota Ruimte en vormt tevens een nadere uitwerking voor de Noordzee van het Beheerplan voor de Rijkswateren. Het plan is opgesteld in nauwe samenwerking tussen de ministeries van V&W, VROM, LNV en EZ.

Het IBN 2015 bevat een integraal afwegingskader voor vergunningverlening. Dit kader geldt voor alle vergunningplichtige activiteiten, ook voor de verlenging en uitbreiding van bestaande activiteiten en is bedoeld voor efficiënt ruimtegebruik en bescherming van gebiedsgebonden natuurwaarden. Het afwegingskader is niet van toepassing op activiteiten die vooral in internationaal verband worden gereguleerd en/of niet vergunningplichtig zijn, zoals visserij en scheepvaart.

De verzoeker moet duidelijk maken waarom de beoogde activiteit op de Noordzee moet plaatsvinden. Voor het project Maasvlakte 2 is de onderbouwing te vinden in

de Planologische Kernbeslissing (PKB Project Mainportontwikkeling Rotterdam, 2006).

3.2 Planologische kernbeslissing Project Mainport Rotterdam (hierna: PKB PMR)

Algemeen

Mede voor de aanleg van Maasvlakte 2 is op grond van de Wet Ruimtelijke Ordening een PKB opgesteld. De PKB PMR 2006 geeft het specifieke rijksbeleid ten aanzien van de aanleg van Maasvlakte 2 en geeft ruimtelijke randvoorwaarden voor het project.

Volgens deze PKB heeft de mainport Rotterdam binnen Europa een belangrijke functie voor internationale goederenstromen en als vestigingsplaats van grootschalige industrie en logistieke dienstverlening. Deze mainportfunctie komt tot uiting in de aanwezigheid van een netwerk van havens, bedrijven en distributiecentra in het kerngebied van de Rotterdamse haven. De mainport Rotterdam is hiermee één van de belangrijkste pijlers van de Nederlandse economie. De Nederlandse overheid wil deze positie behouden en uitbouwen. Om deze doelstelling te bereiken is het noodzakelijk dat er in de Rotterdamse mainport 1000 ha netto haven- en industriegebied wordt aangelegd. Dit nieuw aan te leggen haven- en industriegebied wordt Maasvlakte 2.

Het kabinetsbesluit heeft de volgende doelstellingen:

- de mainport Rotterdam versterken door het ruimteknort voor haven- en industriële activiteiten, dat in het Rotterdamse havengebied is gesignaleerd op te lossen.
- de kwaliteit van de leefomgeving in Rijnmond verbeteren door de mogelijkheden te benutten die het oplossen van het ruimteknort biedt.

In deze concessie staat de eerste doelstelling centraal.

De PKB deel 4 is op 10 oktober 2006 en 20 november 2006 behandeld en vastgesteld door de Staten-Generaal. Ten behoeve daarvan is een Strategische Milieubeoordeling (SMB) en passende beoordeling opgesteld. De definitieve tekst van de PKB PMR 2006 (deel 4) is op 31 januari 2007 gepubliceerd. De belangrijkste karakteristieken worden hierna kort samengevat.

Locatiekeuze

Aan het besluit om tot de aanleg van Maasvlakte 2 over te gaan (PKB PMR 2006), heeft mede een Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse (MKBA) ten grondslag gelegen. Hierin zijn ook andere mogelijke locaties voor uitbreiding van havenactiviteiten onderzocht. De conclusie uit het MKBA luidt dat een tweede Maasvlakte bij Rotterdam de voorkeur geniet boven uitbreiding van andere Nederlandse havens. Er is een aantal redenen die tot deze conclusie hebben geleid. Allereerst de natuurlijke ligging van de Rotterdamse haven in de Nederlandse delta. Ten tweede de goede verbindingen met het achterland en de aansluiting met de bestaande Rotterdamse haven. Als laatste kan genoemd worden dat clustervoordelen worden behaald door alle benodigde terreinen aan te leggen als één geheel bij de Rotterdamse haven, in plaats van versnipperde havengebieden op verschillende locaties in Nederland.

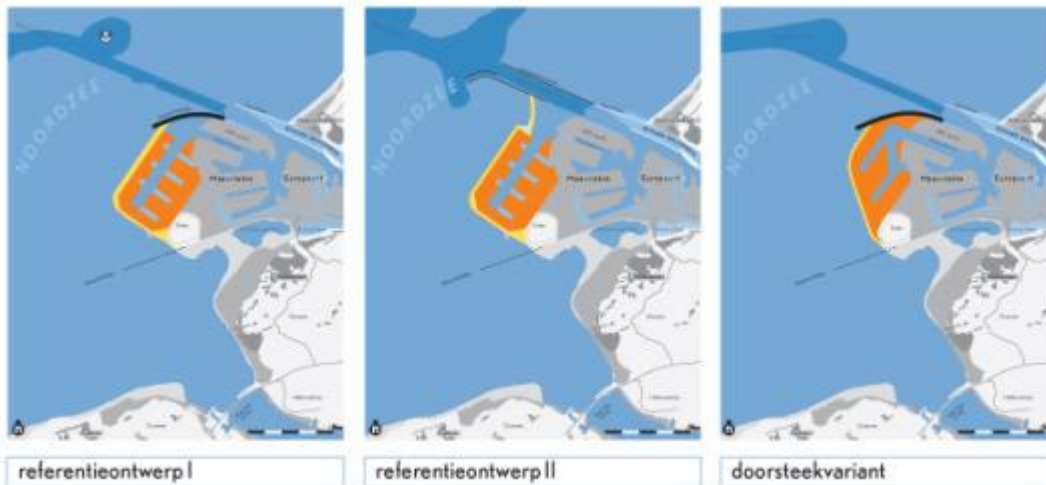
Ontwerp

In de PKB PMR 2006 zijn twee zogenoemde Referentieontwerpen voor de landaanwinning uitgewerkt, welke dienden om globaal aan te geven hoe de landaanwinning gestalte zou kunnen krijgen en wat de daarbij behorende milieueffecten zijn. Beide ontwerpen hebben een bruto omvang van circa 2.500 hectare. In het ene ontwerp heeft Maasvlakte 2 een eigen zeevaarttoegang, in het andere ontwerp wordt Maasvlakte 2 toegankelijk via de bestaande havenmond en een te realiseren doorsteek van de Yangtzehaven op de huidige Maasvlakte. Beide zijn gelegen ten noorden van de demarcatielijn (de zuidelijke grens van de Rotterdamse haven).

Maasvlakte 2 is een landaanwinning in een beschermd natuurgebied. Om het areaalverlies aan beschermd Natura-2000-gebied zo klein mogelijk te houden, is voor de vervolgbesluiten zoals deze concessie gezocht naar een optimalisatie van de twee Referentieontwerpen. Deze optimalisatie heeft uiteindelijk geresulteerd in het zogenaamde Doorsteekalternatief, welke reeds in de startnotities voor de milieueffectrapporten voor de vervolgbesluiten is geïntroduceerd.

De belangrijkste verschillen tussen de Referentieontwerpen en het Doorsteekalternatief zijn:

- *Ruimtebeslag.* Door een optimalisering van de inrichting van de landaanwinning is het mogelijk gebleken om alle noodzakelijke functies te passen binnen een uitgekiend ontwerp, met een bruto omvang van circa 2.000 hectare. Ten opzichte van de Referentieontwerpen bespaart dit ca. 500 hectare aan ruimtebeslag in de Voordelta, zonder dat dit ten koste gaat van de functionaliteit van Maasvlakte 2. Dit is vooral bereikt door een optimalisatie van de openbare ruimten: wegen, spoor, leidingstroken, havenbekkens en zwaaikommen.
- *Oriëntatie zeevering.* In vergelijking tot de Referentieontwerpen voegt de ligging van de zeevering in het Doorsteekalternatief zich veel beter naar de richting van de stroming van het water langs de Nederlandse kust. De effecten voor kust en zee(natuur) zijn bijgevolg kleiner. Door de gebogen vorm van de zeevering is het stroombeeld tevens gunstig voor de nautische veiligheid en bereikbaarheid van de Rotterdamse haven voor het scheepvaartverkeer. In het Doorsteekalternatief houdt de landaanwinning bovendien – door de compactere vorm – meer afstand tot de beschermde duinen van Voorne en Goeree.

De Referentieontwerpen en het Doorsteekalternatief

Met circa 2.000 hectare is het Doorsteekalternatief aanmerkelijk compacter dan de 2.500 hectare van de Referentieontwerpen. Bovendien is de buitencontour gunstiger georiënteerd, waardoor stromingen en morfologie beduidend minder verstoord worden dan in de Referentieontwerpen. Door de keuze voor een haventoeegang via de Maasmond zijn geen lange havendammen meer noodzakelijk, zodat de noordwaartse slibstroom langs de kust naar de Waddenzee het minst wordt beïnvloed. De scheepvaart wordt ontsloten via de bestaande vaarwegen en een doorsteek van de Yangtzehaven. Deze ontsluiting is robuust en toekomstvast; door de maatvoering is de toegang geschikt voor de grootst mogelijke containerschepen ter wereld, nu en in de toekomst.

De wijze van aanleggen

Voor de aanleg van de zeewering van Maasvlakte 2 zijn in het MER Aanleg verschillende varianten onderzocht. Dit onderwerp was vooral vanuit ecologisch perspectief belangrijk. De inzichten die zijn voortgekomen uit de dialoog met de natuur- en milieuorganisaties zijn meegenomen in het ontwerp van Maasvlakte 2 en de effectbeschrijvingen. Op grond daarvan is in het MER geconcludeerd dat gezien de natuureffecten en de beheersbaarheid van risico's een gefaseerde aanleg van de zeewering geen meerwaarde biedt. Vanuit nautische, bedrijfseconomische en milieuoverwegingen is er wel een eenduidige voorkeur om de aanleg van de zeewering niet te faseren. De uiteindelijke keuze is dan ook de zeewering meteen op de eindpositie aan te leggen. De aanleg van de zachte zeewering zal plaatsvinden binnen een periode van circa 5 jaar. Gedurende een daarop aansluitende periode van 10 jaar stelt zich een evenwichtsprofiel in en wordt aan de zachte zeewering onderhoud uitgevoerd. In deze periode stelt de zachte zeewering zich via erosie en sedimentatie in op het stromingsbeeld en het natuurlijk dynamisch evenwicht daarin.

In lijn met de PKB PMR 2006 is ervoor gekozen het binnengebied wel in fasen te realiseren, in overeenstemming met de marktvrage. Leidraad hierbij is de functie van de fasering. "Gefaseerd aanleggen," aldus de PKB PMR 2006, "is een strategie

om bewust om te gaan met onzekerheden. Het volgen van de feitelijke ontwikkeling voorkomt leegstand van terreinen, stelt aantasting van natuurwaarden zo lang mogelijk uit en maakt bijstelling mogelijk.” Met andere woorden: fasering is geen doel op zich, maar een middel om risico's rond marktontwikkelingen en effecten voor beschermde natuur te beheersen. Dit spreidt de investeringen over een langere periode en temporeert een deel van de effecten.

Nut en noodzaak Maasvlakte 2

In de maatschappelijke Kosten Baten Analyse, die is opgesteld bij het Ontwerp PKB PMR van eind mei 2001 en die eind 2003 door het Centraal Planbureau (CPB) is bevestigd, zijn het ruimtetekort van de Rotterdamse haven en het maatschappelijke belang dat wordt gediend met het wegnemen van dat tekort, onderbouwd. De mainport Rotterdam is van nationaal en Europees belang. Zij vervult een belangrijke functie als knooppunt in de transportketen en in internationale productienetwerken en als vestigingsplaats van grootschalige industrie en logistieke dienstverlening. In de Rotterdamse haven dreigt op afzienbare termijn een ruimtetekort te ontstaan voor de essentiële sectoren deepsea containers, de daaraan verbonden distributie en de chemie. Dit zal onherroepelijk leiden tot een verslechtering van de concurrentiepositie van de Rotterdamse haven. Uitbreiding van het bestaande havengebied is daarom essentieel voor de positie van de Rotterdamse haven en de daarmee verbonden economische en maatschappelijke belangen. Bovendien maakt de haven van Rotterdam onderdeel uit van het Trans-Europees Netwerk Transport, waarin zij als internationale zeehaven een internationaal vervoersknooppunt vormt tussen de wereldmarkten en Noordwest-Europa. Het uitbreiden van het Rotterdamse havengebied om de functie als internationaal vervoersknooppunt voor Noordwest-Europa te behouden is dan ook van communautair belang en een reden van groot economisch belang.

In haar advies van 24 april 2003 heeft de Europese Commissie in het kader van de Vogel- en habitatrichtlijn op basis van deze omstandigheden aangegeven dat de aanwezigheid van dwingende redenen van groot openbaar belang voldoende is aangetoond.

In de eerder genoemde uitspraak van 26 januari 2005 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State eveneens aangegeven dat de aanwezigheid van dwingende redenen van groot openbaar belang voldoende is aangetoond.

In de PKB 2006 zijn nut en noodzaak van de landaanwinning eveneens bevestigd. De eindconclusie van het kabinet, waarmee achtereenvolgens de Tweede en Eerste Kamer eind 2006 hebben ingestemd, is dat er 'voldoende gronden zijn om (...) tijdig ruimte te bieden voor de landaanwinning aansluitend op de feitelijke marktvraag'. Inmiddels bestaat een zeer concrete vraag naar terminals voor containeroverslag. Voor bijna 40% van de bij de eerste fase van de landaanwinning te realiseren bedrijfsterreinen zijn door het bedrijfsleven inmiddels al contractuele verplichtingen aangegaan, ruim vóór de start van de aanleg.

Beslissingen van wezenlijk belang in de PKB PMR

In de PKB PMR is een aantal beslissingen van wezenlijk belang (bwb's) opgenomen, o.a. met richtinggevend randvoorwaarden ten aanzien van vorm en ontwerp van de landaanwinning. Hiermee vormen deze bwb's de basis van een aantal gemaakte keuzes op rijksniveau die, ook het beoordelingskader van de concessie raken. De specifieke onderdelen die het meest relevant zijn voor de onderhavige concessie, worden hieronder nogmaals verwoord. Daar de afweging in de concessie zich vooral beperkt tot de waterstaatkundige belangen, wordt voor wat betreft de overige beslissingen van wezenlijk belang verwezen naar de inhoud van de afgeronde PKB PMR.

Beslissing van wezenlijk belang 2

HET BEOOGDE RESULTAAT VAN HET DEELPROJECT LANDAANWINNING IS EEN NIEUW HAVEN- INDUSTRIETERREIN IN DE NOORDZEE VAN TEN HOOGSTE 1000 HECTARE NETTO UITGEEFBAAR HAVEN- EN INDUSTRIETERREIN, AANSLUITEND OP HET BESTAANDE HAVENGEBIED (DE MAASVLAKTE). EEN LANDAANWINNING WORDT MOGELIJK GEMAAKT IN HET GEBIED DAT BEGRENSD WORDT DOOR DE EURO-MAASGEUL IN HET NOORDEN, DE VERLENGDE DEMARCATIELIJN IN HET ZUIDEN EN IN HET WESTEN DOOR DE LIJNEN ZOALS AANGEDUID IN FIGUUR 3.1 (ZIE PKB)

Beslissing van wezenlijk belang 3

DE HUIDIGE DEMARCATIELIJN ZAL – CONFORM HET VIGEREND STREEKPLAN RUIMTELIJK PLAN REGIO ROTTERDAM 2020 – IN WEST-ZUIDWESTELIJKE RICHTING WORDEN VERLENGD (ZIE FIGUUR 3.1), HETGEEN BETEKENT DAT IN DE HARINGVLIETMOND DIRECT TEN ZUIDEN VAN DEZE LIJN GEEN LANDAANWINNING VOOR EEN HAVEN- EN INDUSTRIETERREIN IS TOEGESTAAN.

Beslissing van wezenlijk belang 4

DE LANDAANWINNING BIEDT RUIMTE AAN DEEPSEA GEBONDEN ACTIVITEITEN, ZOALS MET NAME GROOTSCHALIGE CONTAINER OP- EN OVERSLAG EN DIRECT GERELATEERDE DISTRIBUTIEACTIVITEITEN. DAARNAAST BIEDT DE LANDAANWINNING EVENTUEEL RUIMTE VOOR GROOTSCHALIGE DEEPSEA GEBONDEN CHEMIE.

Beslissing van wezenlijk belang 8

VOOR DE TOEGANG VOOR DE ZEEVAART EN DE VERBINDING VOOR DE BINNENVAART NAAR HET ACHTERLAND WORDT ZODANIGE RUIMTE GERESERVEERD EN WORDEN ZODANIGE MAATREGELEN GENOMEN DAT DE HUIDIGE VEILIGE AFWIKKELING VAN DE SCHEEPVAART IN COMBINATIE MET EEN VLOTTE BEREIKBAARHEID VOOR DE BESTAANDE EN NIEUWE HAVENGEBIEDEN BLIJFT GEHANDHAAFD EN WAAR MOGELIJK VERBETERD.

Beslissing van wezenlijk belang 9

BIJ DE UITVOERING VAN DE LANDAANWINNING DIEN ER NAAR MAXIMALE FLEXIBILITEIT GESTREEFD TE WORDEN. DIT BETEKENT EEN FASERING VAN DE AANLEG DIE IS AFGESTEMD OP DE FEITELIJKE MARKTVRAAG NAAR RUIMTE.

Beslissing van wezenlijk belang 12:

MITIGERENDE MAATREGELEN:

MITIGATIE VAN DE AFNAME VAN DE LENGTE KUSTZEE DOOR AANLEG VAN MINIMAAL OVEREENKOMSTIGE LENGTE ZACHTE ZEEWERINGEN INCLUSIEF ONDERWATEROEVER AAN DE LANDAANWINNING.

MITIGATIE VAN DE MOGELIJKE AFNAME VAN DE INVLOED VAN DE ZEEDYNAMIEK OP DE DUINEN BIJ VOORNE EN GOEREE DOOR NIET TOE TE STAAN DAT HET OPERATIONALE ONTWERP VOOR DE LANDAANWINNING EEN GROTER NEGATIEF EFFECT OP DE DUINEN HEEFT DAN HET REFERENTIEONTWERP. DIT ZAL MIDDELS EEN EFFECTENSTUDIE AANGETOOND MOETEN WORDEN.

(..)

Beslissing van wezenlijk belang 13:

HET OPERATIONELE ONTWERP VOOR DE LANDAANWINNING, DAT IN HET PROJECTENSPOR TOT STAND KOMT DIENT BINNEN DEZE RANDVOORWAARDEN VAN MITIGATIE TE BLIJVEN. DAARNAAST MOET WORDEN GESTREEFD NAAR VERDERGAANDE MITIGERENDE MAATREGELEN VOOR NATUUR.

Conclusie algemeen rijksbeleid in relatie tot aangevraagde activiteit

In het IBN 2015 wordt op diverse plaatsen naar de toekomstige aanleg van Maasvlakte 2 verwezen. Ook in de andere rijksbeleidsplannen is al rekening gehouden met de aanleg van Maasvlakte 2 en wordt het nut en de economische noodzaak van het project vastgesteld. Conclusie ten aanzien van het rijkskustbeleid is dat nieuwe initiatieven in het kustgebied zorgvuldig getoetst dienen te worden, maar dat er ruimte moet zijn voor initiatieven die economisch van groot belang zijn. Gedegen onderzoek naar de effecten op het mariene milieu en de (ecologische en gebruiks)functies van de kustzone en het behoud van de kustlijn, alsmede een gedegen motivering van het zwaarwegende maatschappelijk belang, zijn daarbij noodzakelijk.

Met de PKB PMR, alsmede via de uitgebreide studie die in het kader van de milieueffectrapportage Maasvlakte 2 is uitgevoerd, is naar Ons oordeel aan deze eisen tegemoet gekomen.

Gelet op de overwegingen in de PKB PMR en de adviezen van de Europese Commissie en de Commissie voor de m.e.r. en het CPB ten aanzien van het economische belang van de uitbreiding van de huidige Maasvlakte en het belang van behoud van de sterke positie van de Rotterdamse haven voor de internationale containeroverslag en als vestigingsplaats voor chemiebedrijven, is voor deze concessieverlening het belang van het aanleggen van netto 1000 ha nieuw haven- en industriegebied in voldoende mate aangetoond. Alternatieven ontbreken en er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang. Voor de verdere onderbouwing hiervan wordt verwezen naar de PKB PMR (2006). De afwegingen en de conclusie uit deze PKB liggen onverkort ten grondslag aan de besluiten en

vergunningen voor aanleg en gebruik van Maasvlakte 2. Er zijn nadien geen ontwikkelingen geweest die nopen tot een andersluidend oordeel.

4. Toelichting op het verzoek tot concessieverlening

Gebiedsbeschrijving

Het nieuw aan te leggen land voor Maasvlakte 2 zal aansluiten op de huidige Maasvlakte. In bijlage 1 van deze concessie is een overzichtskaart te vinden met daarop de exacte begrenzing van aan te leggen het gebied. Verder is bij de aanvraag een kaart van het gebied gevoegd waarop de objecten (globaal) zijn weergegeven.

De locatie van de landaanwinning bevindt zich aan de westzijde van het huidige haven- en industriegebied genaamd Maasvlakte, in een relatief ondiep gedeelte van de Noordzee. De plek waar de beoogde landaanwinning door de huidige kustlijn steekt, markeert de overgang tussen twee kusttypen: de strakke, gebogen strandwallenkust ten noorden van de Nieuwe Waterweg en de estuariumkust met een afgedamde binnendelta en eilanden met duinen op de koppen ten zuiden ervan.

Het gebied wordt gekenmerkt door een complex samenspel van getij, instroom van zoet rivierwater, wind en golven. Door de waterbeweging zijn het zand en slib voortdurend in beweging en wordt een deel van het zand en het slib in noordelijke richting langs de kust getransporteerd.

De landaanwinning bestaat uit de aanleg van een buitencontour en daarbinnen gelegen gebied met havens en terreinen. De buitencontour wordt gevormd door de harde zeewering langs de noordwestzijde van de landaanwinning en een zachte zeewering in het westen en zuidwesten. Binnen deze contour bevindt zich het zandlichaam. Het zand dat nodig is voor de aanleg van de zeewering en de terreinen wordt voor het overgrote deel gewonnen op de Noordzee. Waar het zandlichaam overgaat in de bestaande zeewering van de huidige Maasvlakte zal deze zeewering deel uit gaan maken van het object.

Aan de binnenkant van de zeewering is volgens opgave in de aanvraag plaats voor een infrastructuurbundel, bestaande uit: de doorgetrokken A15, een goederenspoorlijn, een secundaire weg voor langzaam verkeer en als calamiteitsroute, een recreatieroute en fietspad over het duin, een leidingenstrook voor olie- en chemieproducten en nutsvoorzieningen en een niet-openbare transportbaan voor intern verkeer tussen (container)bedrijven.

Het havenbassin van Maasvlakte 2 is het geheel van vaargeulen en havens, vanaf de doorsteek naar de Yangtzehaven. De objectgrens van Maasvlakte 2 wordt gevormd door het oostelijke einde van de door te steken Yangtzehaven en een lijn parallel aan een kadeconstructie van de Euromax Terminal, de haventerreinen van DFDS/TOR-Line en de Antarcticaweg ten zuiden van de Yangtzehaven. Verder wordt het havenbassin gedeeltelijk begrensd door het zandlichaam en gedeeltelijk door de huidige zee.

Voorkeursalternatief MER A

De verzoeker heeft een studie verricht naar alle mogelijke significante milieueffecten die kunnen optreden bij de aanleg van Maasvlakte 2 zoals aangegeven in de PKB PMR. Daarbij zijn ten aanzien van vele onderwerpen de effecten van het Meest Milieuvriendelijke alternatief (MMA), het basisalternatief (BA) en de autonome ontwikkeling (AO) in beeld gebracht.

Op basis van die milieueffectrapportage (MER A) heeft de verzoeker een voorkeursalternatief (VKA) bepaald, dat voldoet aan de randvoorwaarden uit regelgeving en beleid en ook praktisch en financieel uitvoerbaar is. Op basis hiervan is het verzoek om een concessie ingediend.

Voorgesteld ontwerp in verzoek om concessie

Omdat voor de aanleg van de landaanwinning aanbesteding op grond van 'Design & Construct' wordt voorbereid, is nog geen detailontwerp beschikbaar. De ontwerpruimte wordt begrensd door functionele eisen aan de objecten, die door de verzoeker van tevoren zijn opgesteld en waarmee de aannemer die het werk gegund krijgt rekening moet houden. Deze bandbreedte vloeit ook voor een belangrijk deel voort uit eisen die reeds zijn gesteld in de PKB PMR, het bestuursakkoord van 24 juni 2004, de uitwerkingsovereenkomsten van de betrokken (rijks)projectpartners (uwo's) voor de deelprojecten en de onderzoeksresultaten uit het MER A en het MER B. In dit traject (geactualiseerd in 2006) zijn bindende afspraken gemaakt tussen de deelnemende partijen. Het totaalpakket van functionele eisen van elk object vormt de basis waarop de verzoeker de verschillende besluiten heeft aangevraagd en waarmee het veilig en doelmatig gebruik van die waterstaatswerken in voldoende mate is verzekerd. Sommige eisen komen rechtstreeks tot uitdrukking in de voorwaarden die aan deze concessie worden verbonden.

Planning van aanleg

De eerste fase van de aanleg van Maasvlakte 2 betreft de aanleg van de zeeweringen en het eerste deel (ruim de helft) van het binnengebied (de 'terreinen'), maar ook de onderhoudsperiode na de aanleg van de zeeweringen. De buitencontour zal in één keer worden aangelegd omdat dit vanuit een oogpunt van ecologische effecten niet bezwaarlijk is en omdat het beter is voor het milieu en kosteneffectiever. Het is op grond van marktprognose en de reeds door het bedrijfsleven aangegane verplichtingen en getoonde belangstelling voldoende aannemelijk dat de ruimtevraag zo groot is dat het binnengebied uiteindelijk volledig gevuld zal raken.

In 2013 is de buitencontour volgens de planning dicht en is de doorsteek gerealiseerd. Daarop volgt de instel- en onderhoudsperiode van de zeewering van Maasvlakte 2. Dit zal in totaal ca. 10 jaar duren.

In de tweede fase starten de aanlegwerkzaamheden van de overige terreinen. Uiterlijk tot 2033 kan met deze concessie landaanwinning plaatsvinden. Het tempo van de verdere invulling van het binnengebied is voornamelijk afhankelijk van marktontwikkelingen en -vraag. In de eindsituatie is er 1.000 hectare

netto uitgeefbaar haven- en industrieterrein gerealiseerd. Het havenbassin, de zeewering, de droge infrastructuur en overige voorzieningen nemen dan circa 1.000 hectare in beslag. Het totale oppervlak van de landaanwinning is dan ca. 2.000 ha.

Eigendomsituatie

De buitencontour en het binnengebied worden gerealiseerd op de zeebodem, die eigendom is en blijft van de Staat. De buitencontour is mede bestemd voor openbare infrastructuur, waarvan de financiering gedekt is door de rijksbijdrage aan het project en welke noodzakelijk is voor de primaire ontsluiting van het havengebied. Gedurende de aanleg en de aansluitende instel- en onderhoudsperiode draagt de aanvrager zorg voor het beheer en onderhoud van de buitencontour. De ondergrond van het binnengebied zal in erfpacht worden uitgegeven aan de gemeente Rotterdam. De ondergrond wordt vervolgens in ondererfpacht uitgegeven aan de aanvrager.

5. Overwegingen ten aanzien van de concessieaanvraag

5.1 Algemeen ten aanzien van de besluitvorming voor Maasvlakte 2

Samenhang besluitvorming

Voor het besluit tot concessieverlening is van belang dat de effecten die deze landaanwinning heeft in waterstaatkundige, ecologische en planologische zin aanvaardbaar zijn, en voorzover er sprake kan zijn van nadelige effecten, deze worden voorkomen, dan wel gemitigeerd en indien dit onmogelijk is in voldoende mate worden gecompenseerd.

Het is daarom van belang dat tegelijkertijd met het verzoek om concessie het voorontwerp bestemmingsplan Maasvlakte 2 in procedure is gebracht en het definitieve bestemmingsplan door de gemeenteraad zal zijn vastgesteld voordat de concessie wordt verleend. In het kader van de besluiten op grond van de WRO komen de specifieke planologische belangen in de gebruiksfase aan bod binnen de door de PKB PMR 2006 gestelde randvoorwaarden, waardoor voldoende zeker wordt gesteld dat Maasvlakte 2 wordt gebruikt voor het doel waarvoor deze wordt aangelegd. In de PKB (p. 95) staat vermeld: "het dragende ruimtelijke vervolgbesluit voor de landaanwinning is het bestemmingsplan voor de Tweede Maasvlakte. In dat besluit komen de belangrijke onderbouwingen voor de landaanwinning en het gebruik als haven en industriegebied aan de orde. (...) De concessie voor de landaanwinning vormt een voorwaarde om met de werkzaamheden (eerste plons) van start te gaan." Tussen de betrokken bestuursorganen is afgesproken dat als eerste besluitvorming in het ruimtelijke ordeningsspoor zal plaatsvinden, hetgeen betekent dat de Kroon pas na het besluit tot vrijstelling van het bestemmingsplan Maasvlakte 1981, dat anticipeert op het bestemmingsplan Maasvlakte 2, het definitieve Koninklijk besluit op grond van de Wet van 1904 zal slaan. Deze vrijstelling wordt verleend na vaststelling van het bestemmingsplan Maasvlakte 2.

Voor de aanleg van Maasvlakte 2 waarvoor deze concessie is aangevraagd zijn tevens besluiten op grond van de Natuurbeschermingswet en de Flora- en Faunawet nodig. Daarmee bestaat de zekerheid bestaat dat aantasting van verschillende habitattypen voldoende is gemitigeerd en de compensatie als gevolg van de aantasting van de natuurlijke kenmerken van het beschermd gebied en verstoring van beschermde soorten voldoende is geborgd. De instelling van een bodembeschermingsbied met rustgebieden voor vogels in het beheerplan voor de Voordelta, het toegangsbeperkingsbesluit op grond van artikel 20 Nbw en het project duincompensatie Delfland (deze laatste alleen in verband met effecten tijdens de gebruiksfase) dienen ter compensatie van de significante effecten. Hiermee is voldoende geborgd dat de realisatie van Maasvlakte 2 mogelijk is.

In de concessie voor de aanleg van Maasvlakte 2 ligt de nadruk daarom op de waterstaatkundige belangen die zijn gemoeid bij de aanleg van de landaanwinning, en zal daarnaast alleen worden ingegaan op aspecten die niet in het kader van andere wetten genoegzaam aan de orde komen.

Vanwege de projectmatige samenhang tussen de zandwinning, de landaanwinning en de waterstaatkundige beheerssituatie wordt in artikel 11 van deze concessie een koppeling gelegd met de vergunningen krachtens de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Ontgrondingenwet en de Natuurbeschermingswet. Verder dient het bestemmingsplan Maasvlakte 2 van kracht te zijn dan wel - vooruitlopend hierop - de vrijstelling van het vigerende bestemmingsplan Maasvlakte 1981 van kracht te zijn. Dit laatste komt tot uitdrukking in artikel 11, eerste lid van de concessie.

Inhoudelijke afbakening met vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken

Op grond van artikel 2 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) is het verboden om zonder vergunning van Onze Minister gebruik te maken van een waterstaatswerk door, anders dan waartoe het is bestemd:

- daarin, daarop, daaronder of daarover werken te maken of te behouden;
- daarin, daaronder of daarop vast stoffen of voorwerpen te storten, te plaatsen of neer te leggen, of deze te laten staan of liggen.

Onder waterstaatswerken wordt verstaan: alle bij het Rijk in beheer zijnde wateren (inclusief de territoriale zee), waterkeringen, de daarin gelegen kunstwerken en hetgeen verder naar hun aard daartoe behoort.

De Wbr is te kwalificeren als een wet die vooral ziet op de bescherming van het waterstaatkundige beheer door Rijkswaterstaat. De concessie daarentegen betreft de landaanwinning zelf en niet het dagelijkse beheer en onderhoud van de waterstaatswerken. In de toekomstige Waterwet gaan beide wetten op. Daarin worden handelingen van derden in rijkswater vergunningplichtig.

De volgende aspecten worden bij de Wbr-vergunningverlening betrokken voor de gebruiks- en beheersfase van Maasvlakte 2:

- *nautische bereikbaarheid en veiligheid*

In de Wbr-vergunning wordt onder meer als voorschrift opgenomen dat de uitvoering van de werken de veiligheid, snelheid en betrouwbaarheid van het

scheepvaartverkeer zo min mogelijk negatief mag beïnvloeden. Afstemming tussen de waterstaatkundig beheerder (Rijkswaterstaat, district Nieuwe Waterweg) en de Rijkshavenmeester is daarbij van groot belang.

- *bereikbaarheid voor recreanten, hinder en calamiteiten*

In de Wbr-vergunning zullen overwegingen en voorschriften worden opgenomen met betrekking tot hinder voor onder andere recreanten en voorkoming en melding van eventuele ongewone voorvallen en hinder.

- *beheer en onderhoud vaargeul en zeewering (op langere termijn)*

De onderhoudsbehoefte voor de vaargeul zal veranderen als gevolg van transport van sediment. In de aanlegfase is als gevolg van zandverliezen een toename te verwachten van de hoeveelheid onderhoudsbagger in de Euro- en Maasgeul, maar daar staat een beperking van slib op andere locaties tegenover. Uitgangspunt is dat de aanleg van de landaanwinning slechts in beperkte mate invloed mag hebben op de vaste onderhoudsbehoefte voor de vaargeul. Ditzelfde geldt voor de onderhoudsbehoefte op langere termijn voor de aan te leggen zeewering. In de Wbr-vergunning wordt nader ingegaan op de onderhoudsbehoefte in de vaargeul en voor de zeewering op langere termijn.

- *windturbines en speciebergingsluffer*

Op de waarborgen ten aanzien van de standzekerheid van de Sluffer zal eveneens in de Wbr-vergunning worden ingegaan.

De Wbr-vergunning en concessie worden mede vanwege de inhoudelijke samenhang tegelijkertijd in procedure gebracht.

Europese Commissie

De Europese Commissie staat positief tegenover het project. Tijdens een voortgangsoverleg tussen vertegenwoordigers van de rijksoverheid (LNV, VenW), vertegenwoordigers van belangenorganisaties (HISWA en Natuurmonumenten) in mei 2007 werd de stand van zaken in de uitvoering van het project besproken. Het doel van dit overleg was tweeledig: de Commissie inlichten over de implementatie van PMR in relatie tot Natura 2000 en na te gaan of het uit te voeren project past binnen het door de Commissie in 2003 gegeven advies. Geconcludeerd werd dat voor dit project al eerder een positief advies is gegeven en dat er binnen de ruimte van dat advies nadere optimalisaties hebben plaatsgevonden, waardoor er thans minder effecten zijn voor natuur en milieu. Het uit te voeren project ligt binnen de kaders van het eerder gegeven positieve advies en er is geen aanleiding dat advies te heroverwegen of aan te passen. Evenmin zijn er aspecten bij de uitvoering van het project (landaanwinning in combinatie met compensatieprojecten) waardoor de samenhang van Natura 2000 in gevaar komt.

5.2 Methode van landaanleg

Bij de aanleg van het land is variatie mogelijk in de methode van het aanbrengen van het zand. Met varend materieel kan het zand op de volgende drie manieren worden aangebracht:

- *klappen*: het zand wordt aangebracht door met het schip (sleehopperzuigers) boven de stortlocatie te gaan liggen en luiken in de bodem van het schip te openen. De mogelijkheid om te klappen is afhankelijk van de grootte van het schip, de waterdiepte, de waterstand en de belading. Het is de minst kostbare en voor milieu en natuur meest gunstige methode, mede vanwege het lage brandstofverbruik.
- *“rainbowen”* of opspuiten: vanaf de boeg van het schip wordt een zand-watermengsel onder grote druk vanaf de boeg van het schip door de lucht op de gewenste plek verspreid. Omdat de reikwijdte van het spuitende zandwatermengsel beperkt is (tot ca.60 meter) en vanaf de voorkant van het schip plaatsvindt, kan alleen langs de rand van de ophoging worden gewerkt.
- *walpersen*: in de nabijheid van de landaanwinning wordt het schip aangesloten op een persleiding en het zand wordt met pompen vanaf het schip naar de stortplaats geperst (eventueel met booster of tussenstation als de afstand te groot is). De beschikbaarheid van deze – meest kostbare – methode is mede afhankelijk van de weersomstandigheden. Het brandstofverbruik en daarmee de milieueffecten zijn bij deze methode het grootst.

Uit het MER en de Toelichting daarop blijkt dat klappen vanuit een oogpunt van milieu en natuur de voorkeur heeft. Operationeel kan klappen echter alleen als het schip boven de stortlocatie kan komen en hiervoor moet meer waterdiepte beschikbaar zijn dan de diepgang van het schip. Door deze beperkende factor kan voor de landaanwinning niet alleen worden volstaan met klappen, maar zal ook zand aangebracht worden door te rainbowen, dan wel te walpersen.

Verzoeker heeft mede naar aanleiding van vragen van de Commissie over de methode van landaanleg nadere informatie verschaft over de verschillende manieren waarop zand kan worden aangebracht in het projectgebied en heeft daarbij een voorkeursvolgorde voor de te hanteren methoden naar voren gebracht. Klappen (split hopper dredger) heeft de voorkeur, vervolgens opspuiten (rainbowen) en ten slotte walpersen (met persleidingen). Deze volgorde is gebaseerd op een aantal overwegingen met betrekking tot energieverbruik, emissies, mate van verstoring van het milieu, technische mogelijkheden en kosten. Met name om vertroebeling te beperken zou volgens de Commissie dan ook zoveel mogelijk gebruik gemaakt moeten worden van klappen en zij adviseert hier bij de vergunningverlening rekening mee te houden.

Gelet hierop dient bij aanleg van de zachte zeewering en haventerreinen te worden uitgegaan van het klappen als werkwijze, tenzij uit het uitvoeringsplan voor een bepaalde locatie blijkt dat redelijkerwijs alleen de methode van rainbowen of walpersen geschikt is, mede gezien de beschikbare baggervloot en de afstand tot de rand van de ophoging. Om zand boven ca NAP – 7 m aan te kunnen brengen zal in elk geval gebruik moeten worden gemaakt dan andere methoden dan klappen. Dat betekent dat vooral in het aanleggen van de buitencontour van de werkmethode klappen gebruik zal kunnen worden gemaakt.

5.3 Geomorfologische en hydrodynamische effecten

Erosiekuil

Door de veranderingen in het stromingspatroon vanwege de landaanwinning kan ook de bodemligging en bodemsamenstelling van de omliggende Noordzeebodem en de nabijgelegen Haringvlietmonding veranderingen ondergaan.

Verwacht wordt dat ten westen van de landaanwinning een erosiekuil in de zeebodem ontstaat door de verandering in het stromingspatroon (hogere stroomsnelheden) en de daarmee gepaard gaande noordwaarts gerichte zandtransporten. Uit de onderzoeksresultaten in het MER A blijkt dat op basis van modelberekeningen ca. 10 jaar na de aanleg uitgegaan kan worden van een oppervlakte van naar verwachting maximaal 470 ha waar de zeebodem dieper is geworden dan 20 m - N.A.P. Ten aanzien van de bodemsamenstelling wordt verwacht dat in deze erosiekuil een bodemoppervlak zal ontstaan bestaande uit grover zandmateriaal, dat ook minder slib zal bevatten als gevolg van de uitzeying van de fijne delen door de hogere stroomsnelheid.

De termijn waarin de evenwichtssituatie van de erosiekuil bereikt wordt is nog onzeker. Op basis van in de praktijk opgedane kennis kan dit zeker een aantal decennia duren, maar omdat het erosieproces met een lage snelheid verloopt kan dit proces op eenvoudige wijze goed gevolgd worden door middel van monitoring. Omdat de erosiekuil, behalve ecologische gevolgen die in de vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet aan de orde komen, ook gevolgen kan hebben voor de stabiliteit van de zeewering, zal aan de Wbr-vergunning de voorwaarde worden verbonden dat onderzoek naar de ontwikkeling van de erosiekuil – in relatie tot de staat van de zeewering - onderdeel uitmaakt van het monitoringsplan. Mocht na monitoring blijken dat de diepte en oppervlakte van de erosiekuil in tegenstelling tot de modelvoorspellingen nadelige gevolgen heeft voor de instandhouding van de zeewering dan wel andere nadelige gevolgen ontstaan, dan zullen alsnog beschermende maatregelen worden geëist, in de vorm van bodembescherming, om verdere vergroting van de erosiekuil te voorkomen.

Kustlijnhandhaving

De landaanwinning van Maasvlakte 2 veroorzaakt lokaal een verandering in de stromingspatronen van het zeewater die doorwerkt op het gehele waterbewegingsprofiel op en langs de bestaande kust. Een van de gevolgen is dat de autonome zand- en slibtransporten in de zogenoemde kusttrivier en het zand dat erodeert uit het gedeelte van de nieuwe zachte zeewering effect zal hebben op de natuurlijke processen langs de kustlijn noordwaarts van Maasvlakte 2.

De korrelgrootte van het zand voor het zachte profiel in de zeewering heeft een direct gevolg voor de aard en de omvang van de kustlijnhandhaving. Bovendien zal de landaanwinning leiden tot een toename van aanzanding in de Euro- en Maasgeul, aangezien het netto zandtransport noordwaarts is gericht en geërodeerd materiaal onderweg zal bezinken in het verdiepte deel van scheepvaartgeul.

In MER A heeft verzoeker met onderzoek voldoende aannemelijk gemaakt dat vanwege het relatief grove zand (orde 350 μm) dat wordt gebruikt in de toplaag van de opbouw van de zachte zeewering, de effecten op de omvang van het onderhoud

van de nabijgelegen kustvakken Delfland, Goeree en Voorne per saldo neutraal zullen zijn.

Ter plaatse van de landaanwinning zelf valt ten aanzien van de kustlijnhandhaving onderscheid te maken in twee fasen, namelijk de aanlegfase en de fase waarin de nieuwe evenwichtssituatie is bereikt. De aanlegfase valt te omschrijven als dat deel van de tijd waarin de zeewering wordt aangelegd (orde 2 jaar) en de fase die hierop volgt waarin het ontwerpprofiel wordt gemonitord op de gevolgen van natuurlijke processen. Deze fase wordt de instelperiode genoemd en zal tot 5 jaar na de aanleg duren. In de periode van de aanlegfase en het instellen van de nieuwe evenwichtssituatie zal met een intensieve onderhoudsstrategie getracht worden de zachte zeewering zoveel mogelijk op zijn plaats te houden.

Uit MER A blijkt verder dat de korrelgrootte mede bepalend is voor de onderhoudsbehoefte op de langere termijn. Ook om die reden is het van belang via de voorwaarden bij deze concessie een minimum te stellen aan de korrelgrootte van het zand dat gebruikt mag worden voor de landaanwinning. Anderzijds mag de korrelgrootte uit ecologische overwegingen (bodemleven) niet te groot zijn en per keer dat er zand wordt aangebracht niet te veel variëren. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de korrelgrootte voor de buitenkant van de zeewering (285-350 micrometer) en de kern van het zandlichaam, waaraan vanuit waterstaatkundige optiek geen eisen behoeven te worden gesteld.

Verder is voor de zandbehoefte van belang dat het de taluds zo steil mogelijk worden aangelegd ("afsnuiten"). Daarbij dient onder water een grens van -10 NAP te worden aangehouden, omdat de stroomsnelheid boven deze grens tot meer erosie kan leiden. Beneden -10 NAP hebben de transporten geen wezenlijke invloed meer op de onderhoudsbehoefte. Aan de concessie wordt daarom de voorwaarde verbonden dat afsnuiten van taluds alleen onder de -10 NAP is toegestaan en het uiteindelijke beheer en onderhoud hierdoor na 2023 niet nadelig wordt beïnvloed.

In het monitoringsplan zal de eis worden gesteld dat de mate van erosie van de zachte zeewering tijdens de aanlegfase alsmede het effect van de landaanwinning op het kustprofiel door onderzoekers zal worden gevolgd.

Overigens vloeit uit de UWO voort dat kustlijnhandhaving van de huidige Maasvlakte een Maasvlakte 2 gedurende de uitvoeringsperiode voor rekening komen van de concessionaris.

Zandbehoefte op langere termijn

De Commissie is in haar advies ingegaan op de effectiviteit van de mogelijkheden om zand te besparen. Naast de aanleghoogte van 5 meter in plaats van 6 meter, de maximale verdieping van de havenbekken en zwaai kolom en het afsnuiten van het profiel, wordt het hierboven genoemde gebruik van grof zand voorgesteld. Volgens de commissie maakt de informatie in de aanvulling op het MER duidelijk dat naar verwachting voldoende grof zand beschikbaar zal zijn voor de aanleg van de zachte zeewering. Het is volgens de commissie vanwege een aantal onzekerheden echter goed mogelijk dat weliswaar in de aanlegfase sprake is van besparingen, maar dat

een deel van de zandbehoefte feitelijk in de vorm van een extra onderhoudsbehoefte zal terugkeren. De Commissie verwacht echter niet dat dit beperkte extra onderhoud andere effecten met zich mee zal brengen dan in het MER en de aanvulling beschreven, omdat – zoals in deze Toelichting op het MER is aangegeven, het eventuele extra onderhoud in de berekeningen is meegenomen.

Conclusie

Conclusie is dat het volgens onderzoek op grond van de beste beschikbare modellen niet te verwachten is dat zich bezwaarlijke morfologische of hydrodynamische effecten zullen voordoen als gevolg van de landaanwinning. De Commissie heeft deze conclusie onderschreven en vastgesteld dat op grond van gepresenteerde informatie de trends die in kwalitatieve zin worden gesignaleerd, namelijk dat zich voor de kustmorfologie en daarmee de kustveiligheid geen problemen voordoen, aannemelijk is.

5.4 Aanleghoogte en bescherming tegen wateroverlast

De huidige situatie kustveiligheid

De waterkeringen langs Delflandse kust (inclusief de waterkering langs de Nieuwe Waterweg en het Calandkanaal) moet voldoen aan een veiligheidsnorm van 1/10.000 per jaar, de dijk rondom Oostvoorne, Goeree en langs het Hartelkanaal aan de norm van 1/4.000 per jaar. Deze waterkeringen beschermen laaggelegen land met een permanente woonfunctie, waarbij eens in de vijf jaar een veiligheidstoetsing plaatsvindt om na te gaan of de waterkering nog voldoet aan de norm. De huidige Maasvlakte bestaat uit hooggelegen opgespoten land en ligt net zoals Maasvlakte 2 buitendijks. Voor buitendijkse gebieden gelden géén wettelijke normen voor de ontwerp frequentie tegen overstroming, maar door hun hoge ligging worden zowel het huidige als toekomstige haven- en industrieterrein tegen overstroming beschermd. Bij een overstroming in dergelijke gebieden is de kans op slachtoffers vrijwel nihil en zal vooral sprake zijn van economische schade. Vanwege zeespiegelstijging moet echter op de lange termijn rekening worden gehouden met een (langzame) stijging van de maatgevende hoogwaterstanden langs de diverse kustvakken. De autonome verondieping van de Haringvlietmonding levert daarentegen een positieve bijdrage aan de kustveiligheid bij Goeree en Voorne. De gevolgen van verandering in het spuibeheer van de Haringvlietsluizen zijn verwaarloosbaar voor de kustveiligheid.

De effecten van de landaanwinning op de maatgevende hoogwaterstanden in de omgeving van de Maasvlakte zijn erg klein. De verhoging is maximaal enkele centimeters in de nabijheid van de landaanwinning. Ook de veranderingen in de golfkarakteristieken ten gevolge van de landaanwinning zijn zeer beperkt. Bij de andere kustvakken (Delfland, Goeree, Voorne) treden ten gevolge van de landaanwinning geen veranderingen op.

Overstromingskans zeekering en effecten zeespiegelrijzing

Gedeputeerde staten zijn in hun advies op grond van de Wet van 1904 ingegaan op de overstromingskansen, mede tegen de achtergrond van de voorspelde zeespiegelrijzing.

Over de zeeweringen is in het provinciaal advies het volgende gesteld.

“De buitencontour van Maasvlakte 2 bestaat uit een zachte en harde zeewering, teneinde een overstroming van het haventerrein direct vanuit de Noordzee te voorkomen. Deze zeeweringen zijn echter niet benoemd als primaire waterkering in de zin van de Wet op de waterkering (Wwk). Daardoor zijn de wettelijke normen op deze buitencontour niet van toepassing. Toch wordt door de ondernemer voor waarborging van de waterveiligheid op Maasvlakte 2 wel gebruik gemaakt van de uitgangspunten volgens de Wwk. Deze corresponderen met de veiligheid van dijkkringgebied 14 (Centraal Holland), waarbij een overschrijdingskans van de hoogste hoogwaterstand van maximaal 1 10.000 per jaar kan optreden. Volgens de Getijtafels voor Nederland (SDU 2007) is de overschrijdingswaarde voor de sector Hoek van Holland met een overschrijdingsfrequentie van 10^{-4} /jaar bij extreme stormvloed vastgesteld op 505 cm t.o.v. NAP.”

Door gedeputeerde staten wordt geadviseerd de zeeweringen na aanleg regelmatig, bijvoorbeeld iedere vijf jaar maar in ieder geval bij oplevering aan de concessionaris, op de actuele waterstaatkundige veiligheid te toetsen en daarbij het “Voorschrift Toetsen op veiligheid” als leidraad te hanteren. De rapportage dient door de beheerder van de zeeweringen mede ter kennis van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland te worden gebracht.

Wij overwegen inzake de te stellen veiligheidsnorm met betrekking tot de bescherming tegen hoogwater en de door gedeputeerde staten geschetste zeespiegelrijzing het volgende.

Onder de veiligheidsnorm wordt de gemiddelde overschrijdingskans – per jaar- van de hoogste waterstand verstaan, die ter plaatse kan optreden en waarop het te maken land berekend moet zijn. De bescherming tegen overstroming van Maasvlakte 2 hangt samen met het aanlegniveau van de terreinen en de faalkans van de harde en zachte zeewering. In het verzoek om concessie wordt conform het gestelde in het provinciale advies uitgegaan van een overschrijdingsrisico van 1/10.000 per jaar, welke norm overeenkomt met het beschermingsniveau voor de primaire waterkeringen rondom in dijkkring 14. Hiermee wordt, hoewel dit wettelijk niet verplicht is en de zeewering rondom de Maasvlakte 2 niet de functie heeft bewoners te beschermen, de tot op heden hoogste bestaande veiligheidsnorm voor het ontwerp gehanteerd.

Om na te gaan of deze norm bij het werk daadwerkelijk wordt gehanteerd zullen Wij aan deze concessie de voorwaarde verbinden dat in ieder geval bij oplevering van het werk door de aannemer en bij overdracht van het werk aan Rijkswaterstaat door de concessionaris een verslag over de waterstaatkundige veiligheid van het reeds aangelegde waterstaatswerk wordt uitgebracht aan Rijkswaterstaat en aan Gedeputeerde Staten. Daarbij zal het Voorschrift Toetsen op Veiligheid, of een ander algemeen aanvaard toetsmodel, richtinggevend zijn.

Verder stellen gedeputeerde staten over de aanleghoogte van Maasvlakte 2 het volgende:

“De zeeweringen op de buitencontour zijn alleen bedoeld om directe overstroming vanuit de Noordzee tegen te gaan. De Maasvlakte is in feite buitendijks gebied en staat onder invloed van hoogwater op de omringende oppervlaktewateren die via de Nieuwe Waterweg in open verbinding met de Noordzee staan. De Maeslantkering beschermt alleen het achterland en niet de buitendijkse gebieden van de Maasvlakte 1 en 2. De waterveiligheid wordt gegarandeerd door de aanleghoogte voldoende hoog te ontwerpen. Het ontwerp voor Maasvlakte 2 voorziet (na de ‘zetting’ van het aangebrachte zand) in een minimale basisterreinhoogte van NAP +5,0 meter voor het deel van het binnengebied van Maasvlakte 2 waar container- en distributierreinen zijn gepland. In de loop van de tijd (globaal 50 jaar) kan door zeespiegelstijging bij een extreme stormvloed maximaal 50 centimeter water op het terrein komen te staan met een overschrijdingskans van 1/10.000 per jaar. Voor chemieterreinen zal de aanvullende terreinhoogte bovenop het basispeil nader worden bepaald op basis van een risicoanalyse op het vlak van verspreiding gevaarlijke stoffen en milieuschade. De weg die onderdeel uitmaakt van de infrabundel is bij dergelijke extreme situaties hoogwatervrij, omdat voor de gehele infrabundel een hoogte van NAP+5,5 meter wordt aangehouden. In het gemeentelijk bestemmingsplan voor de Tweede Maasvlakte kunnen eventueel nog aanvullende eisen worden gesteld. Een en ander betekent dat de Tweede Maasvlakte als buitendijks gebied een relatief hoge veiligheid krijgt, vergelijkbaar met die van dijkgebied 14. Niet uitgesloten is dat relatief beperkte overstromingen met een zeer kleine kans mogelijk in de komende decennia wel kunnen optreden. Dan kunnen de effecten daarvan voor burgers en bedrijven en de economische, financiële, politieke en bestuurlijke gevolgen desondanks een grote impact krijgen. Het is volgens de provincie dan ook noodzakelijk dat adequate voorzieningen en preventieve maatregelen worden genomen. Deze zaken dienen met de voorgestelde aanpak bij een mogelijke overstroming in de vorm van een calamiteitenplan te worden vastgelegd.”

Over de aanleghoogte in relatie tot de te verwachten zeespiegelstijging hebben gedeputeerde staten het volgende gesteld.

Als gevolg van de te verwachten klimaatveranderingen zal onder meer de zeespiegel meer stijgen dan normaal. De afgelopen eeuw is de zeespiegel reeds met 20 cm gestegen. Volgens de Derde Kustnota moet voor de komende 50 jaar met een maximale stijging van 45 cm rekening worden gehouden. Nieuwe klimaatmodellen van het IPCC voorspellen dat de zeespiegel tot 2100 met 90 cm zou kunnen stijgen. Bij het ontwerp voor de aanleg van Maasvlakte 2 is aan dit aspect specifieke aandacht besteed. Tot 2050 is de zogenoemde overschrijdingskans van een overstroming (met maximaal 50 centimeter) beperkt tot 1/10.000 per jaar. Voor de periode van 50 jaar na 2050 zullen, indien noodzakelijk, aanvullende maatregelen worden getroffen om de overschrijdingskans op wateroverlast van 1/10.000 per jaar te handhaven en het milieurisico door chemiebedrijven te beperken.

Geadviseerd wordt om– als onderdeel van een nog uit te voeren monitoringsprogramma - een plan van aanpak voor het treffen van

beheersmaatregelen te laten opstellen teneinde de eventuele gevolgen van klimaatverandering en zeespiegelstijging adequaat op te kunnen vangen. Daarbij wordt uitgegaan van een periode van 50 jaar respectievelijk 100 jaar. Dit plan wordt mede ter kennis gebracht van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.

Wij overwegen hierover als volgt.

In 2050 kan – rekening houdend met zeespiegelrijzing - een hoge waterstand die eens per 10.000 jaar voorkomt zorgen voor maximaal een halve meter water op het terrein, maar daarmee kan een terreinhoogte van 5 meter nog steeds als veilig worden gezien omdat maximaal 0,5 m water op het bedrijfsterrein normaliter geen veiligheidsgevolgen heeft. De weg die onderdeel uitmaakt van de infrabundel is in een dergelijke situatie hoogwatervrij en dus geschikt als vluchtroute, omdat voor de gehele infrabundel een hoogte van NAP+5,5 m wordt aangehouden. Alleen voor de bestemming *Chemie* dienen bij vestiging van individuele bedrijven nog aanvullende eisen worden gesteld aan de terreinhoogte, indien dat voor de preventie van wateroverlast of gevaar vanwege overstroming noodzakelijk is. Dit moet per perceel blijken uit de risicoanalyse die voor het perceel zal worden opgemaakt.

De voorgeschreven minimale basisterreinhoogte zal er derhalve voor zorgen dat voor slachtoffers – ook gezien de bestemming van het gebied - niet hoeft te worden gevreesd. Mocht die verwachting op langere termijn wel gerechtvaardigd zijn, dan zullen alsnog maatregelen worden genomen.

Er bestaat desondanks voldoende aanleiding om – conform het advies van de provincie op dit punt - de concessionaris een plan van aanpak te laten opstellen met toekomstige reserveringen dan wel beheersmaatregelen die worden getroffen met het oog op zeespiegelrijzing, waarin eventuele maatregelen van de havenbeheerder worden beschreven om de gevolgen van klimaatverandering en zeespiegelrijzing voor de komende 50 tot 100 jaar adequaat op te vangen. Daarom is terzake een voorschrift opgenomen.

Voor de bijzondere situatie van overstroming geldt de huidige wettelijke regeling in de Waterstaatswet 1900 inzake optreden bij calamiteiten en planvorming en oefening ter voorkoming en beperking van schade bij eventuele overstromingen, onverkort voor de door Rijkswaterstaat beheerde objecten. Ook de toekomstige Waterwet kent een dergelijke calamiteitenregeling. Verder zal bij de inrichting van het gebied uiteraard voldoende aandacht moeten worden besteed aan veiligheid, hulpverlening en evacuatiemogelijkheden tijdens de exploitatiefase. Dit valt onder de ruimtelijke ordening van het gebied en wordt geregeld via het bestemmingsplan. Voor een aanvullende bepaling inzake de calamiteitszorg bestaat gegeven de huidige (wettelijke) verdeling van verantwoordelijkheden geen aanleiding.

5.5 Waterkwaliteit en -huishouding

In het bestemmingsplan voor het gebruik van Maasvlakte 2 en bij de vergunningverlening aan met name chemische en elektriciteitsbedrijven op grond van de Wvo/Wvz, dan wel de toekomstige Waterwet zal de kwaliteit van het oppervlaktewater worden beschermd.

Koelwater van E.On zal in de toekomst niet meer worden geloosd op de Noordzee maar alleen op de nieuwe havenbekkens. Tijdens de aanleg van Maasvlakte 2 kan in de fase waarin de Yangtzehavendam nog niet is doorgestoken, het koelwater van de energiecentrales op de huidige Maasvlakte alleen worden geloosd op een "binnenmeer". Om peilstijgingen in het binnenmeer te voorkomen wordt een lozingspijp onder de N15 naar de Yantzehaven aangebracht. De maximale temperatuurstijging in het binnenmeer zal naar schatting maximaal 1,2 °C bedragen en bestaat geen grote kans op ongewenste algenbloei.

Gedeputeerde staten stellen in hun concessieadvies vast dat de effecten van Maasvlakte 2 op de kwaliteit van het oppervlaktewater verwaarloosbaar zijn, vanwege de gescheiden afvoer van schoon hemelwater en vervuild water. Het afgekoppelde water bevat nauwelijks vervuilende stoffen en daar waar dat (wettelijk) noodzakelijk is, worden zuiverende voorzieningen toegepast. Het mogelijk vervuilde water, zoals koel-, proces, en vervuild terreinwater wordt door de bedrijven op Maasvlakte 2 voorgezuiverd geloosd op oppervlaktewater. Geadviseerd wordt de waterhuishouding duurzaam in te richten, waarbij in ieder geval de uitgangspunten van de toekomstige Waterwet worden gehanteerd. Ten aanzien van dit punt wordt overwogen dat via (de watertoets ten behoeve van) het bestemmingsplan en de water- en bouwvergunningen voor individuele bedrijven voldoende aandacht zal worden besteed aan de uit een oogpunt van waterkwaliteit verantwoorde afvoer van afvalwater. Hierbij zal ook het waterschap Hollandse Delta worden betrokken indien en voor zover dit waterschap volgens provinciaal reglement waterkwaliteitsbeheerder wordt in het aan te leggen gebied. Van belang voor de aanlegfase is het gegeven dat het boven NAP + 1 meter aangebrachte zandlichaam voldoende doorlatend wordt aangelegd om afwatering te garanderen, zodat er geen plasvorming optreedt bij gemiddelde neerslagcondities.

5.6 Geluidhinder

Uit het MER A blijkt dat het te verwachten geluid door de lucht als gevolg van het scheepvaartmaterieel dat voor de landaanwinning wordt ingezet, de normen in wet- en regelgeving ten aanzien van geluid niet overschrijdt. De berekende geluidcontouren liggen op voldoende afstand tot de woongebieden en stiltegebieden die het dichtst bij de landaanwinning liggen.

5.7 Luchtkwaliteit

In het MER Aanleg en het daarvoor uitgevoerde Luchtonderzoek Maasvlakte 2 – actualisatie 2007, zijn o.a. de gevolgen voor de luchtkwaliteit beschreven van de

aanlegactiviteiten. Daarbij is een onderscheid gemaakt in de periode vanaf de start bouw tot 2013, waarin Maasvlakte 2 nog niet gebruikt wordt, en de daarop aansluitende periode na 2013 waarin Maasvlakte 2 (voor een deel) wel in gebruik is genomen. De gevolgen van de aanlegwerkzaamheden op de luchtkwaliteit na 2013 zijn meegenomen in de berekeningen die zijn uitgevoerd voor de gebruiksfase van Maasvlakte 2. Onderstaande heeft in het bijzonder betrekking op de periode vanaf de start bouw tot 2013.

Het brandstofgebruik van het materieel leidt tot uitstoot van stoffen die de luchtkwaliteit beïnvloeden. Voor de luchtkwaliteit op land zijn de emissies nabij de landaanwinning of in het in het binnenmeer het meest bepalend. De sleephopperzuigers – wanneer deze dicht bij de kust varen en/of bij de landaanwinning het zand aan het aanbrengen zijn – leveren hieraan de grootste bijdrage; gevolgd door de snijkopzuigers die het havenbassin en de doorsteek van de Yangtzehaven maken. Meer informatie over het te gebruiken materieel is te vinden in MER Aanleg.

De Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen) bepaalt voor een aantal stoffen wat de grenswaarden zijn voor de maximaal toelaatbare concentraties in de lucht. In de Regio Rijnmond zijn vooral de concentraties van NO₂ (stikstofdioxide), SO₂ (zwaveldioxide) en PM₁₀ (fijn stof) van belang. Die concentraties zijn ook nu reeds hoog, met name voor NO₂ en PM₁₀. Onderzocht is welke extra bijdrage de aanleg van Maasvlakte 2 heeft ten opzichte van de achtergrondconcentraties. Dit is onderzocht voor drie referentiepunten die maatgevend zijn voor het totale invloedsgebied: Hoek van Holland, bestaande Maasvlakte en Voornes Duin. Uit het onderzoek blijkt dat de aanleg van Maasvlakte 2 niet tot overschrijdingen leidt van de relevante luchtkwaliteitsnormen.

Het bestemmingsplan Maasvlakte 2 en het daarbij behorende Luchtonderzoek Maasvlakte 2 – actualisatie 2007 onderbouwen deze conclusie nader. Hoewel de Wet 1904 niet is opgenomen in de limitatieve opsomming van artikel 5.16, lid 2 van de Wet milieubeheer en dus geen rechtstreekse toetsing aan de luchtkwaliteitseisen vereist is, dient wel te worden getoetst aan de uitvoerbaarheid daarvan. Uit het genoemde actualisatie rapport blijkt dat aan de in de Wet milieubeheer opgenomen eisen voor de luchtkwaliteit kan worden voldaan.

5.8 Archeologie

In het kader van het Verdrag van Valletta (Malta), is de initiatiefnemer verplicht te onderzoeken of archeologisch erfgoed in de bodem aanwezig is, en dit – zo nodig - te behouden. Indien behoud niet mogelijk is, volgt opgraving en goede archeologische documentatie van de waarden en verwerking volgens de richtlijnen van de KNA (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie). De effecten ten aanzien van archeologie zijn te verwachten in het gebied waar de bodemroerende activiteiten zullen plaatsvinden, te weten het zoekgebied voor de

zandwinning op de Noordzee en ter plaatse van de doorsteek van de Yangtzehaven alsmede het gebied waar Maasvlakte 2 zal worden aangelegd.

De effecten als gevolg van de landaanwinning zijn beperkt en worden vooral bepaald door de effecten tijdens de aanlegfase. Op basis van de beschikbare informatie over de mogelijke ligging is nader onderzoek uitgevoerd, waaruit bleek dat zich in het gebied waar de landaanwinning zal plaatsvinden geen waardevolle objecten bevinden.

Voor het geval tijdens de uitvoering van de landaanwinning onverwacht toch een archeologisch waardevol object wordt gevonden zal conform een met de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) opgesteld protocol worden gehandeld.

5.9 Visserij

Tijdens de aanlegfase zal door het verschuiven van de zone waarin de kleine kotters mogen vissen de afstand tot visgronden iets toenemen, maar de gevolgen voor de visserijsector als direct gevolg van de landaanwinning zijn beperkt. Voor mogelijke schade als gevolg van bijvoorbeeld hogere brandstofkosten kan een beroep worden gedaan op de Regeling Nadeelcompensatie Verkeer en Waterstaat 1999.

5.10 Financiële onderbouwing

De kosten voor de realisatie van Maasvlakte 2 zijn begroot op ongeveer 2,9 miljard euro. In de financiële overeenkomst tussen de Staat en de verzoeker is vastgelegd dat de Staat 726 miljoen euro (prijspeil 2011/2012) bijdraagt aan de realisatie van het project. Voor de realisatie van Maasvlakte 2 wordt de financiering van de buitencontour gedekt door onder meer deze rijksbijdrage. De rest van de financiering wordt door de andere partijen opgebracht. De buitencontour en het binnengebied worden gerealiseerd op de zeebodem, die eigendom is en blijft van de Staat. De buitencontour is mede bestemd voor openbare infrastructuur, waarvan de financiering gedekt is door de rijksbijdrage aan het project en welke noodzakelijk is voor de primaire ontsluiting van het havengebied. Gedurende de aanleg en de aansluitende instel- en onderhoudsperiode draagt de aanvrager zorg voor het beheer en onderhoud van de buitencontour. De ondergrond van het binnengebied zal in erfpacht worden uitgegeven aan de gemeente Rotterdam. De ondergrond wordt vervolgens in ondererfpacht uitgegeven aan de aanvrager.

5.11 Uitvoerings- en monitoringsplan

Voordat met de feitelijke uitvoering kan worden gestart dient een uitvoeringsplan ter goedkeuring (door de Minister van VenW) te worden overgelegd met daarin de

details van de werkzaamheden. Aan de goedkeuring kunnen voorwaarden worden verbonden.

Van groot belang voor het inzicht in de uiteindelijke effecten die bij aanleg en ontwikkeling van het project zullen optreden is het Monitorings- en evaluatieprogramma (MEP). Dit belang hangt samen met leemtes in wetenschappelijke kennis op verschillende punten, waarbij onderzoek en rapportage van met name ecologische en morfologische effecten ertoe dient inzicht te krijgen in de effecten van dit project. Aan deze concessie wordt daarom een de voorwaarde worden verbonden dat adequaat onderzoek plaatsvindt. Er moet een monitorings- en evaluatieplan worden opgesteld en uitgevoerd, om te bepalen hoe de werkelijke effecten zich verhouden tot de voorspellingen in het MER een om informatie te verzamelen voor geconstateerde leemten in kennis. Dit monitoringsplan dient bij Rijkswaterstaat te zijn ingediend en goedgekeurd voordat met de uitvoering wordt gestart.

5.12 Handhaving en verslaglegging

Op grond van artikel 8 van de Wet van 1904 zien gedeputeerde staten toe, dat het werk geschiedt met inachtneming van het plan en de voorwaarden, waarop de concessie is verleend. Gedeputeerde staten kunnen op grond van artikel 37 Waterstaatswet 1900 staking der uitvoering van waterstaatswerken bevelen, die verricht worden in strijd met het algemeen of provinciaal belang. Indien Gedeputeerde Staten van de hun in artikel 37 toegekende bevoegdheid, geen gebruik maken, kan Onze Minister, Gedeputeerde Staten gehoord, de daar bedoelde bevelen geven.

Als dagelijks toezichthouder voor de handhaving van de Wbr is het district Nieuwe Waterweg van Rijkswaterstaat Zuid-Holland aangewezen.

Gedeputeerde staten hebben het volgende geadviseerd ten aanzien van handhaving: *“Het Havenbedrijf Rotterdam N.V. verleent de toezichthoudende instanties alle medewerking teneinde een adequate handhaving mogelijk te maken. Tot de inwerkingtreding van de Waterwet behoort daartoe onder meer het zo vaak als nodig, maar ten minste vier keer per jaar informeren van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland over de voortgang van de uitvoering van de werken. Jaarlijks wordt daartoe tevens een evaluatie opgesteld. Gedeputeerde Staten zien er op toe dat de werken overeenkomstig de concessie worden uitgevoerd. Het Havenbedrijf dient bij de uitvoering van de werken alle voorschriften en aanwijzingen terzake gegeven door of vanwege Gedeputeerde Staten op te volgen.”*

Wij overwegen hierover dat Gedeputeerde Staten op basis van de concessie een afschrift krijgen van het uitvoeringsplan en het monitoringsplan op grond van deze concessie en een afschrift zal krijgen van de rapporten daarover aan Rijkswaterstaat. Daarbij wordt conform het advies van de provincie gekozen voor een verplichte rapportagefrequentie van vier maal per jaar, gedurende de jaren dat er gewerkt wordt aan de feitelijke landaanwinning. In de overige jaren gedurende de looptijd van deze concessie volstaat een jaarlijkse rapportage.

Verder is de concessionaris gehouden alle medewerking te verlenen aan de uitvoering van de toezichthoudende taak van de provincie. Dit laatste vloeit voort uit de bepalingen in hoofdstuk 5 van de Awb. Hierbij dient echter wel de kanttekening te worden gemaakt dat op basis van de voorgestelde Waterwet – waarmee de Waterstaatswet 1900 en de Wet van 1904 zullen worden ingetrokken - de toezichtrelatie anders zal worden en de handhavingstaken volledig bij de verlener van de watervergunning (Rijkswaterstaat) zullen komen te liggen.

Uiteraard dient ook hetgeen in het uitvoerings- en monitoringsplan is gesteld als werkwijze c.q. onderzoek, daadwerkelijk conform opgave te worden uitgevoerd. Indien concessionaris geen gevolg geeft aan de verplichting om de plannen na te komen handelt zij daarmee in strijd met de vergunning(voorschriften). Indien uit de rapportage dan wel het toezicht bijvoorbeeld blijkt dat geen of onvoldoende onderzoek heeft plaatsgevonden naar de effecten van de ingreep, bestaat aanleiding om bestuursrechtelijke instrumenten in te zetten. Voor wat betreft de aanleg van de Maasvlakte 2 kan dit stillegging van het werk inhouden.

6. Zienswijzen belanghebbenden tegen de ontwerpconcessie

p.m.

7. Besluit

Gelet op hetgeen hierboven is overwogen bestaan er geen beletselen om de gevraagde concessie te verlenen voor het uitvoeren van de voorgestelde landwinning ten behoeve van de aanleg van Maasvlakte 2.

Hebben Wij, mede gelezen de adviezen van de Commissie voor de milieu-effectrapportage en gedeputeerde staten van Zuid-Holland, goedgevonden en verstaan:

Aan het Havenbedrijf Rotterdam N.V. op grond van de Wet van 1904, Stb. 147, houdende bepalingen omtrent het ondernemen van droogmakerijen en indijkingen (Wdi) concessie te verlenen voor de voorgenomen landaanwinning ten behoeve van Maasvlakte 2, onder de volgende voorwaarden:

Artikel 1 Algemeen

1. Als concessionaris in de zin van de Wet van 1904, en daarmee verantwoordelijke voor de naleving van de concessie, wordt aangemerkt het Havenbedrijf Rotterdam N.V. of een eventuele rechtsopvolger onder algemene titel.
2. De concessionaris is verplicht één of meer personen aan te wijzen die in het bijzonder belast is (zijn) met toezicht op de naleving van het bij dit besluit bepaalde.

Functie, naam, adres en telefoonnummer van deze persoon dienen uiterlijk 4 weken voor aanvang van de uitvoering bekend gemaakt te worden aan de Hoofdingenieur-Directeur van Rijkswaterstaat, dienst Zuid-Holland, onder wie het waterstaatswerk ressorteert, ter attentie van het districtshoofd van het waterdistrict Nieuwe Waterweg van Rijkswaterstaat (hierna te noemen: Rijkswaterstaat), alsmede aan gedeputeerde staten van Zuid-Holland.

3. Indien sprake is van naamsverandering of een wijziging van contactpersoon dient hiervan minimaal een maand voordien een melding te worden gedaan aan de in het tweede lid genoemde instanties. Met de wijziging van de rechtspersoon dient de Minister van Verkeer en Waterstaat schriftelijk in te stemmen.

4. De concessionaris mag de concessie zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Minister van Verkeer en Waterstaat niet aan een derde overdragen.

5. Een fotokopie van dit besluit moet steeds aanwezig zijn op de vaartuigen, werktuigen of inrichtingen welke in gebruik zijn bij de in deze vergunning bedoelde werkzaamheden.

Artikel 2 Aanleg algemeen

1. Het verzoek om concessie is onderdeel van deze concessie, voor zover betrekking hebbend op het ontwerp en de aanleg van de landaanwinning en voor zover daarvan in deze voorschriften niet wordt afgeweken.
2. De landaanwinning dient te worden uitgevoerd overeenkomstig de opgave in het concessieverzoek en betreft de aanleg van harde en zachte zeewering en het binnengebied met de haven- en industrieterreinen en infrastructuur.
3. De begripsbepalingen in de bijlage van het concessieverzoek zijn op dit besluit van overeenkomstige toepassing.
4. De aanleg van de harde en zachte zeewering en het binnengebied vindt uitsluitend plaats binnen de grenzen, inclusief de demarcatielijn, zoals die met behulp van coördinaten zijn aangegeven op de bij deze concessie behorende kaart (bijlage 1).
5. Er mag maximaal ca. 2.000 hectare land, waarvan maximaal 1.000 hectare netto uitgeefbaar terreinoppervlak, worden aangelegd.
6. Het gebied wordt aangelegd op een basishoogte van 5 meter + NAP. De infrastructuurbundel, zoals omschreven in het verzoek, wordt aangelegd op een basishoogte van 5,5 meter + NAP. Voor percelen waar chemische industrie gevestigd wordt, dient de terreinhoogte bepaald te worden op grond van een nadere risicoanalyse met betrekking tot overstromingsrisico's en mogelijke maatregelen. Deze risicoanalyse wordt minimaal 12 weken voor de aanleg van de betrokken inrichting aan Onze Minister ter toetsing overlegd. Het betrokken terrein mag pas worden ingericht nadat deze toestemming is verleend. Indien de genoemde toestemming niet binnen 12 weken is verleend of afgewezen wordt deze toestemming geacht te zijn afgewezen.
7. De aansluiting van de harde en zachte zeewering wordt zodanig uitgevoerd dat de waterstaatkundige functie van beide zeeweringen niet nadelig wordt beïnvloed.
8. De zeewering wordt zodanig aangelegd dat de maximaal toelaatbare overschrijdingskans bij aanleg niet meer bedraagt dan 1/10.000 per jaar.
9. Bij oplevering van de zeewering door de aannemer en bij de overdracht van de zeewering aan Rijkswaterstaat zal de actuele waterstaatkundige veiligheid van de zeewering door de concessionaris worden getoetst, waarbij het Voorschrift Toetsen op Veiligheid - of een nadien verschenen algemeen aanvaard toetsmodel – richtinggevend is. Van de toetsing die moet voldoen aan artikel 8,

lid 2 van deze Concessie, wordt een verslag opgemaakt dat tevens aan gedeputeerde staten van Zuid-Holland wordt gestuurd.

10. De concessionaris maakt in overleg met Rijkswaterstaat een plan van aanpak waarin maatregelen zijn beschreven om als havenbeheerder gesteld te staan voor de eventuele gevolgen van klimaatverandering en daarmee samenhangende zeespiegelrijzing in de periode na 2050 (tot 2100). Dit plan dient bij aan de Minister van Verkeer en Waterstaat ter goedkeuring te worden aangeboden:
  - bij de overdracht van het beheer van de zeewering aan Rijkswaterstaat;
  - in een geactualiseerde versie: een jaar voor het verlopen van deze concessie voor landaanwinning (31 december 2031).
11. Tijdens de aanleg van het terrein dient het aangebrachte zandlichaam voldoende doorlatend te worden aangelegd om ontwatering te garanderen, zodat er geen plasvorming optreedt bij gemiddelde neerslagcondities. Bij de zeewering dienen, voor zover nodig, aanvullende voorzieningen te worden aangebracht om hemelwater en overslaand zeewater af te voeren.
12. De invloed van de landaanwinning op het kustonderhoud in de omgeving dient redelijkerwijs zo minimaal mogelijk te worden gehouden, zodat zo min mogelijk onderhoudssuppleties plaats dienen te vinden.
13. Zand dat vrijkomt bij de verdieping, verlegging en verbreding van de Euro-Maasgeul dient, voor zover redelijkerwijs mogelijk, benut te worden in de opbouw van de zachte zeewering en de haventerreinen.

Artikel 3 Zachte zeewering en haventerrein

1. Bij aanleg van de zachte zeewering en haventerreinen dient te worden uitgegaan van het klappen als werkwijze, tenzij uit het uitvoeringsplan voor een bepaalde locatie blijkt dat de methode van rainbowen of walpersen redelijkerwijs het meest geschikt is, mede gezien de beschikbare baggervloot in relatie tot de afstand tot de rand en de mogelijke diepgang van de baggervloot. Voor het aanbrengen van zand boven de waterspiegel is klappen niet mogelijk.
2. Bij de aanleg van de zachte zeewering wordt aan de buitenkant in de Noordzee gewonnen zand gestort met een gemiddelde korrelgrootte in een bandbreedte van 285-350 μm . Voor de kern van het zandlichaam is een maximale mediane korreldiameter van 450 μm toegestaan. Grover zand dient als bouwstof voor beton- en metselzand en wordt niet gewonnen in het kader van dit project.
3. Het steil aanleggen van het talud van de zachte zeewering ("afsnuiten") is alleen toegestaan onder de grens van NAP -10 m.
4. Oplevering van de zachte zeewering vindt plaats na een gezamenlijke eindinspectie in aanwezigheid van een toezichthouder van Rijkswaterstaat.

Artikel 4 Harde zeewering en overgang naar zachte zeewering

1. De harde zeewering moet als onderhoudsarme constructie worden aangelegd en ontworpen worden voor een levensduur van minimaal 100 jaar.
2. Voor de harde zeewering wordt gebruik gemaakt van breuksteen, zand, grind en geotextiel in lagen opbouw met als toplaag: grind, breuksteen, betonblokken of interlocking toplaag elementen. Geotextielen dienen – tenzij de geotextielen als hulpconstructie worden ingezet - een garantie voor de levensduur van de

- constructie te hebben, dan wel vervangbaar te zijn zonder dat hiervoor grootschalige werkzaamheden moeten worden uitgevoerd.
3. De materialen die vrijkomen bij het ontmantelen van de bestaande zeewering worden - voor zover mogelijk - toegepast in de nieuwe zeewering.
  4. Het ontmantelen van de bestaande harde zeewering mag niet eerder plaatsvinden dan nadat de nieuwe buitencontour – volgens het inzicht van de waterstaatkundige beheerder als bedoeld in artikel 1, lid 2 - de functie tegen golfoverslag en overstroming heeft overgenomen. Dit wordt gemarkeerd door een certificaatmoment in het uitvoeringscontract.
  5. Uiterlijk 10 werkdagen vóór aanvang van het werk als bedoeld in lid 4 wordt Rijkswaterstaat van dit voornemen schriftelijk op de hoogte gesteld.
  6. Oplevering van de harde zeewering vindt plaats na een gezamenlijke eindinspectie in tenminste de aanwezigheid van de toezichthouder van Rijkswaterstaat.

Artikel 5 Uitvoeringsplan

1. De concessionaris begint niet eerder met een (volgende) fase van de aanleg van de landaanwinning dan na schriftelijke goedkeuring van een uitvoeringsplan voor die fase door Onze Minister (Hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat, dienst Zuid-Holland, ter attentie van het districtshoofd van het waterdistrict Nieuwe Waterweg). In dit plan dient te worden opgesteld binnen de randvoorwaarden van art. 2 t/m 4 en gedifferentieerd inzicht te geven in:
  - a. de materialen als bedoeld in artikel 4, lid 2 en het zand die voor de aanleg worden gebruikt;
  - b. de methode van zandverwerking (klappen, walpersen of rainbowen), met motivering van de gekozen methode;
  - c. inzicht in profiel en opbouw van de harde en zachte zeewering, waaronder dwarsprofielen, de hoogtemeting van het maaiveld van het binnenterrein en de buitencontour, en de wijze waarop de staat van de zeewering wordt bewaakt;
  - d. de wijze waarop de zeewering conform artikel 4, eerste lid, onderhoudsarm wordt aangelegd;
  - e. de precieze uitvoering van de zogenoemde infrastructuurbundel, waaronder inzicht in de ontsluiting van het gebied over de weg;
  - f. de wijze waarop de ontmanteling van de bestaande zeewering zal plaatsvinden;
  - g. de wijze waarop de afwatering van het terrein zal plaatsvinden;
  - h. de wijze waarop door de concessionaris de organisatorische en financiële garanties worden gewaarborgd teneinde de noodzakelijke beheer-, controle- en nazorgverplichtingen te kunnen blijven uitvoeren;
  - i. de contactpersonen voor het werk, onder vermelding van functie, adres en telefoonnummer.
2. Het uitvoeringsplan dient minimaal 12 weken voor de geplande aanvang van het werk te worden ingediend. Indien de genoemde toestemming niet binnen 12 weken is verleend of afgewezen wordt deze toestemming geacht te zijn

afgewezen. Zowel van een voornemen om de landaanwinning langer dan één maand te onderbreken als van het tijdstip waarop de landaanwinning weer wordt hervat stelt de vergunninghouder Rijkswaterstaat in kennis.

3. Rijkswaterstaat bevestigt de ontvangst van het plan binnen twee weken na ontvangst en maakt melding van eventuele ontbrekende stukken of onduidelijkheden.
4. Voor de start van de 2^e aanlegfase (aanleg binnenterreinen) dient overeenkomstig lid 1 tot en met 3 een nieuw uitvoeringsplan ter goedkeuring te worden voorgelegd.
5. Aan de goedkeuring als bedoeld in lid 1 en 4 kunnen door of namens Onze Minister nadere voorwaarden worden verbonden.
6. Wijzigingen in het uitvoeringsplan en eventuele afwijkingen daarvan vergen de voorafgaande schriftelijke instemming door of namens Onze Minister.
7. Van het uitvoeringsplan wordt door de concessionaris een afschrift naar gedeputeerde staten van Zuid-Holland gestuurd.
8. De concessionaris dient te werken conform het goedgekeurde uitvoeringsplan.

Artikel 6 Monitorings- en evaluatieplan (MEP)

1. Concessionaris dient uiterlijk 8 weken vóór de start van de werkzaamheden ter goedkeuring een monitorings- en evaluatieplan in, dat in overleg met Rijkswaterstaat tot stand is gekomen. Niet eerder dan na schriftelijke goedkeuring van het plan door of namens de Minister van Verkeer en Waterstaat kan worden gestart met de landaanwinning. Indien de genoemde goedkeuring niet binnen 8 weken is verleend of afgewezen wordt deze toestemming geacht te zijn afgewezen. Het monitoringsplan betreft de waterstaatkundige effecten van aanleg en aanwezigheid van Maasvlakte en dient mede om te bepalen of de vergunde werken en de effecten daarvan binnen de in de aanvraag vermelde bandbreedte blijven. In dit monitoringsplan dienen tenminste de onderstaande onderwerpen te worden beschreven:

* Referentiesituatie

- de nulsituatie met de referentiemetingen (T0) per monitoringsonderwerp;
- omschrijving van de bestaande objecten, opbouw en samenstelling van de buitencontour met aanduiding van de contour waar de N.A.P. – 10 m ligt;
- prognose van de verwachte effecten.

* Monitoringsonderwerpen

- de ontwikkeling van het talud van de zachte zeewering onder NAP – 10 m;
- de mate van (beheersing van de) erosie van de zachte zeewering tijdens de aanlegfase en het effect van de landaanwinning op het nabijgelegen kustprofiel;
- onderzoek naar de morfologische veranderingen in de Euro-Maasgeul, de westelijke havenbekkens en de aangrenzende kustvakken;
- hoogtemetingen bodemniveau van binnenterrein en bovenwatergedeelte van de buitencontour.

- * Werkwijze van de metingen
- meetmethode en meetfrequentie;
- vermelding van degene die de monitoring feitelijk zal uitvoeren.

- * Beoordeling en evaluatie
- interpretatie van de metingen, waaronder een kwaliteitsoordeel over de staat van de waterstaatswerken en ernst en aard van eventuele opmerkelijke bevindingen;
- rapportagevorm en rapportagefrequentie

Van dit pakket aan metingen en rapportage kan gemotiveerd en na goedkeuring door de vergunningverlener worden afgeweken.

2. De concessionaris dient het goedgekeurde monitoringsplan uit te voeren conform opgave.
3. Aan de goedkeuring kunnen voorwaarden worden verbonden.
4. In het monitoringsplan dient te worden aangeduid wie de feitelijke monitoring zal uitvoeren.
5. De concessionaris is verantwoordelijk voor het monitoren en het evalueren. De conclusies uit het plan ten aanzien van de landaanwinning zullen door of namens de Minister van Verkeer en Waterstaat worden getrokken.
6. Alle wijzigingen in het monitoringsplan vergen de voorafgaande schriftelijke instemming van de Minister van Verkeer en Waterstaat.
7. Na aanvang van de landaanwinning rapporteert de concessionaris voor het einde van elk kalenderjaar aan de Minister de resultaten van monitoring in de periode vanaf 1 november van het voorafgaand jaar tot 1 november van het lopende jaar, met een voorlopige interpretatie van de metingen en een vergelijking met de in het MER beschreven effecten. Indien daartoe aanleiding bestaat kunnen tussentijds extra metingen en/of rapportages van de concessionaris worden gevraagd.

Artikel 7 Archeologie

1. Indien tijdens de uitvoering van de landaanwinning onverwachte voorwerpen, sporen of overblijfselen worden aangetroffen die, naar redelijkerwijs kan worden vermoed, van belangrijke historisch, oudheidkundig of wetenschappelijk belang zijn, wordt de verdere landaanwinning onmiddellijk gestaakt, voor zover dat nodig is om de vondst nader te onderzoeken en de waarde daarvan te bepalen.
2. De vindplaats van de in het eerste lid genoemde voorwerpen, sporen of overblijfselen worden zo spoedig mogelijk gemarkeerd en aan het districtshoofd Nieuwe Waterweg van Rijkswaterstaat, Zuid-Holland, doorgegeven, alsmede aan de directeur van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM), Afdeling Beleid Maritiem Internationaal, onder schriftelijke opgave van coördinaten.
3. De concessionaris regelt met de RACM dat verdere aantasting van aanwezige dan wel aangetroffen objecten zoveel mogelijk wordt voorkomen,

dan wel, indien dat onvoldoende mogelijk is, dat deze objecten, indien hun belang dat redelijkerwijs rechtvaardigt, worden gedocumenteerd en/of verwijderd en afgevoerd voor conservatie door derden, alles eveneens in overleg met het RACM.

Artikel 8 Rapportage

1. Ieder kwartaal, te rekenen vanaf het moment waarop de werkzaamheden beginnen tot het moment waarop de instelperiode eindigt, wordt aan Rijkswaterstaat gerapporteerd over de voortgang van het project en de feitelijke uitvoering als bedoeld in artikel 5. Daarbij wordt in ieder geval aandacht geschonken aan de zaken die zijn omschreven in het uitvoeringsplan. De rapportage wordt door de concessionaris mede ter kennis gebracht van de provincie Zuid-Holland.
2. In het verslag van de toetsing als bedoeld in artikel 2, lid 8, dienen de volgende elementen te worden opgenomen: dwarsprofielen van het bestaande buitenprofiel op basis van recente lodingen (bodemplugging), beschrijving van de bodemgeologie, verschilkaarten ten opzichte van de vorige metingen (kubering) en luchtfoto's waaruit de aangroei van de aanleg blijkt. Daarnaast dient adequaat inzicht te worden verschaft in de gemiddelde korrel diameter die op de verschillende losplaatsen is verwerkt alsmede in de ontwikkelingen hiervan door de tijd. Ook dienen de per werkdag verwerkte hoeveelheden zand te worden vermeld.
3. In het rapport worden eventuele klachten die bij de concessionaris zijn gemeld over de uitvoering van het werk beschreven alsmede de afhandeling van de klachten.
4. Indien de uitvoering van het werk op grond van metingen of registraties aanleiding geeft vaker te rapporteren, dan dient de concessionaris dit te doen. De provincie zal hiervan door hem ook op de hoogte worden gesteld.

Artikel 9 Hinder en bijzondere omstandigheden (ongewoon voorval)

1. Er mag geen onnodige hinder voor derden worden veroorzaakt door de concessionaris bij de uitvoering van het werk.
2. Indien zich bij het gebruik van deze concessie bijzondere omstandigheden voordoen, waardoor ernstige hinder of gevaar ontstaat voor de veiligheid van derden, scheepvaart, de visserij, de waterkering of het mariene milieu, neemt de concessionaris zo snel mogelijk alle maatregelen in acht die nodig zijn om de hinder of het gevaar te voorkomen of te beperken.
3. De concessionaris meldt het voorval onmiddellijk aan de Regionale Verkeerscentrale te Dordrecht, telefoonnummer 0800-0236200 of 078-6337733.
4. Indien tijdens de uitvoering hinder onvermijdelijk is, zorgt de concessionaris voor adequate voorlichting naar belanghebbenden, over de aard van de hinder, de verwachte duur, eventuele alternatieve bereikbaarheid en een centraal informatiepunt waar informatie kan worden ingewonnen.
5. De concessionaris meldt de bijzondere omstandigheden onmiddellijk aan de contactpersonen van Rijkswaterstaat, Zuid-Holland, district Nieuwe

Waterweg, en aan de contactpersoon van de dienst Noordzee zoals vermeld in de ontgrondingsvergunning.

Artikel 10 Toezichthouders

De concessiehouder dient bij de feitelijke uitvoering van de landaanwinning en bij het onderhoud van de werkzaamheden alle voorschriften en aanwijzingen van toezichthouders op te volgen. Het niet naleven van de voorschriften kan onder meer stillegging van het werk, dan wel intrekking van de concessie tot gevolg hebben.

Artikel 11 Koppeling andere besluiten

1. Voor zover de aanleg van land in afwijking van het vigerende bestemmingsplan "Maasvlakte 1981" tot gevolg heeft, dient een ruimtelijk besluit, nl. het vrijstellingsbesluit op grond van de WRO, of het bestemmingsplan Maasvlakte 2 van kracht te zijn vóórdat van deze concessie gebruik kan worden gemaakt.
2. Van deze concessie kan alleen gebruik worden gemaakt voor zover de voor de landaanwinning en zandwinning benodigde besluiten op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet, de Ontgrondingenwet en de Wet beheer rijkswaterstaatswerken van kracht zijn.

Artikel 12 Nadeelcompensatie

Op schade die wordt geleden als gevolg van dit besluit is de Regeling nadeelcompensatie Verkeer en Waterstaat 1999 van toepassing.

Artikel 13 Termijn

De concessie voor de aanlegactiviteiten van de landaanwinning geldt tot 1 januari 2033. Aanwezigheid is niet aan tijd gebonden.

Onze Minister van Verkeer en Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit.

w.g. Beatrix

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT

Bijlage 1 kaart waarop het met concessie te maken gebied is aangeduid

Coördinaten		
Nr.	X	Y
1	X = 41181.50	Y = 442017.84
2	X = 40214.00	Y = 442054.80
3	X = 40208.28	Y = 442015.14
4	X = 40180.00	Y = 441914.00
5	X = 40171.82	Y = 441833.01
6	X = 41170.00	Y = 441842.00
7	X = 41114.58	Y = 441402.84
8	X = 41148.00	Y = 441221.00
9	X = 41217.14	Y = 439961.65
10	X = 41142.00	Y = 438277.84
11	X = 40205.00	Y = 438178.43
12	X = 40999.01	Y = 432477.33

- Opmerkingen :**
 Inrichting MV2 is indicatief
- Object Harde Zeewering
  - Object Zachte Zeewering
  - Infrastructuur
  - Kadezone
  - Water
  - Terreinen MV2

Concept

	W. Bouwer 20-08-2007 07-11-2007 M. Boel	Gelijk Project Inrichting EV 1:15000	Maastricht 2 Organisaie Coördinaten Concept MV2 2007-424
--	--	---	--

Bijlage 2

RECHTSMIDDELEN

p.m.

bijlage 3

VERZENDLIJST

Afschriften ontwerp-KB

- Rijkswaterstaat, waterdistrict Nieuwe Waterweg, Postbus 23492, 3001, KL te Rotterdam.
- DGTL, PMR, tav Richard Jorissen, Postbus 20904, 2500 EX Den Haag.
- De Directeur van de Dienst Domeinen Regionale Directie Zuid, Postbus 2222, 4800 CE Breda
- Gedeputeerde staten van de Provincie Zuid-Holland, postbus 90602, 2509 LP te Den Haag
- Provincie Zuid-Holland, t.a.v. afdeling Water, ^{P/a} Postbus 90602, 2509 LP, Den Haag
- Gemeente Rotterdam, t.a.v. dS+V afdeling Ruimtelijke Ordening, ^{P/a} Postbus 6699 3002 AR Rotterdam
- DCMR, tav M. Bakker, Postbus 843, 3100 AV, Schiedam
- DGW, t.a.v. Frank Hallie ^{P/a} Postbus 20906, 2500 EX, 's-Gravenhage
- Rijkswaterstaat dienst Noordzee, t.a.v. afdeling handhaving en incidentmanagement, ^{P/a} Postbus 5807, 2280 HV Rijswijk
- Inspraakpunt VenW, Postbus 30316, 2500 GH Den Haag
- DG Water, t.a.v. Programma Water & Veiligheid, ^{P/a} Postbus 20904, 2500 EX Den Haag
- Zeehavenpolitie, t.a.v. Regionale Verkeerscentrale Dordrecht, ^{P/a} Postbus 464 3300 AL Dordrecht
- Corporate dienst, afd. BJV-EX, tav C. van Hoorn, Postbus 2232, 3500 GE, Utrecht
- RWS Waterdienst, tav Rien van Zetten, Postbus 17, 8200 AA te Lelystad